

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in Naročnina se plačuje vnaprej. — **Pesamezna številka stane 10 vin.**

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Glavni zbor Narod. stranke

se vrši na Cvetno nedeljo, dne 4. aprila ob 11. uri dopoldne v celjskem „Narodnem domu“. Na dnevnem redu so

deželnozborske volitve.

Stranka stoji pred resno odločitvijo, zato pozivamo nujno svoje somišljenike, da pridejo v velikem številu v Celje.

Agitirajte za udeležbo!

Somišljeniki!

Volilni imeniki za deželnozborske volitve so v obč. uradih razpoloženi. Prečitajte si pazljivo današnjo razpravo o deželnem volilnem redu in o reklamacijskem postopanju. Brigajte se, kdaj bodo imeniki razpoloženi! Preglejte v vsaki občini imenike in reklamirajte vse naše somišljenike, ki bi ne bili v imenikih, da se morajo vpisati. Zahtevajte, da se vsakega nasprotnika, ki nima pravice voliti, a je vendar v imeniku, izbriše. Stopite v zvezo z razumnimi ljudmi, ki natanko poznajo postavo, da bote vse prav storili.

Somišljeniki! Boj se je začel in izvesti moramo vsako malenkost! Vzburjajte zanimanje za volitve!

Deželnozborske volitve in klerikalna zahrbtnost ter nepoštenost.

»Boj na nož«, »boj do uničenja«, »iztrebljenje narodne stranke« itd. — to so tako gesla klerikalne stranke,

po krivici »Kmečka zveza« imenovane, od njenega početka sem do danes. S temi in podobnimi gesli krošnjarijo po vseh svojih časopisih, po vseh svojih shodih in tudi nasproti vladi na Dunaju in v Gradcu so se za gotove protiusluge zavezali, da bodo izbrisali iz površja narodno stranko, ki je Nemcem vsled njenega odločnega boja zoper nemške načrte in za gospodarsko ojačenje Slovenstva hudo na potu. Nič ne de, da je to Judežvo delo, prav nič jim ne teže vesti oni Judeževi groši, ki so jih že pri zadnjih državnozborskih volitvah in tudi pozneje od vlade dobili v svrhu agitacije in razširjenja svoje moči — da le oni dosežejo svoj cilj: **neomejeno in neovirano gospodstvo nad slovenskim narodom**, zaslužnjenje ljudstva v svoje sebične, samopašne namene, neomejena vlada duhovščine in brezdomovinskega klerikalizma nad slovenskim narodom.

Dobro sicer vedo, da je velik del slovenskega ljudstva, ki se jim ne bo nikdar uklonil, toda s pomočjo vlade upajo uvesti tako duševno strahovlado med nami, da bi se jim sčasoma uklonili tudi najtrdnješi značaji.

Tako je razumeti tudi dejstvo, da so v trenutku, ko na severu v »njihovi«, kakor pravijo, trdni postojanki, v Št. Ilju v Slov. Gor., korak za korakom prodira nemštvo in bo ta slovenski Port Artur pri prihodnjih občinskih volitvah padel, v trenutku, ko se tudi drugod nemštvo vedno bolj in bolj utrja in ko bi trebalo na vseh poljih izvesti enotno gospodarsko organizacijo naroda, v trenutku, ko bi trebalo zbrati vse narodne sile v enoten in silen odpor proti skupnemu sovražniku in so se vsaj nekoliko že ublažile strasti brata proti bratu, da so v tem velevažnem trenutku s hudodelsko roko vrgli med narod nov plamen razdora in razpora, vžgali nov pogubonosni požar strasti in sovraštva, ki se zopet leta in leta ne bo dal udušiti ter se ustvariti odnošaji, kakršni bi med brati Slovenci morali biti.

Ne bomo ponavljali, kar smo opetovano povdarjali, kako potrebno je, da slovenski poslanci v deželnem zboru nastopajo kot enotna sila nasproti nemški premoči. Da po vročem volilnem boju med poslanci posameznih strank ne bode moglo priti do onega sporazumnega dela, ki je v deželnem zboru potrebno, je jasno. Jasno je pa tudi, da je slika slovenskega naroda v deželnem zboru le takrat popolna in da se bodo koristi celega naroda le takrat v kolikor mogoče polni meri varovale in njegove zahteve istotako uveljavile, ako bode narod, ako bode **ljudstvo** zastopano, to je, ako bodo zastopane v deželnem zboru vse narodne struje v našem ljudstvu.

Na tem enostavnem, a gotovo rodoljubnem stališču je stala narodna stranka, ko je meseca novembra lanskega leta na svojem glavnem zboru storila sklep, da želi sporazumnih volitev z drugimi slovenskimi strujami v deželni zbor in ko se je pooblastilo izvrševalni odbor, naj stopi tozadevno v dogovore.

Ta je svojo nalogo vestno izpolnil. Klerikalna stranka je od početka ven po svojih časopisih smešila ta sklep narodne stranke, češ, da se ji gre le za mandate in za strankine koristi. Ker so pa nekateri trezni politiki v klerikalni stranki vendar bili za kompromis, je prišlo do pogajanj. Minulo sredo, 23. t. m., pa je imela klerikalna stranka shod zaupnikov (?) in ti so sklenili, da se kompromis odkloni, češ, da je narodna stranka zahtevala preveč mandatov.

Kdor se spominja svoječasnih pogajanj za kompromis pri državnozborskih volitvah, si je moral že naprej biti svest, da se klerikalcem nikdar in v nobenem slučaju ne gre za narodne koristi, ampak vedno le za korist njihove stranke in za v njej se nahajajoče posameznike, ki bi se morali zadovoljiti s kako kaplansko službo, ko bi ne imeli velike naloge hujskanja in vzbujanja strankarskih strasti. Kleri-

kalcem ni bilo nikdar za sporazumno, složno delo naših poslancev bodisi na Dunaju, bodisi v Gradcu, ampak vedno jim je glavni cilj njihovega dela, pokazati na zgoraj, da so oni gospodujoča in edina odločujoča stranka v deželi.

Laž je, če pravijo, da je narodna stranka zahtevala preveč mandatov. Zastopniki narodne stranke pri tozadevnih pogajanjih so na vprašanje klerikalcev rekli, da bi bilo primerno, da dobi narodna stranka 4, Plojevci 3 in klerikalci 6 mandatov. Klerikalni zastopniki niso niti najmanj ugovarjali, ker so že takrat vedeli, da bodo njihovi zaupniki, razni bojeviti župniki in kaplani in mladeniči(?) odklonili kompromis. Povdarjamo pa, da je tak način razdelitve mandatov zagovarjal svoječasno član klerikalne stranke in njihov odlični politik dr. Jankovič. Povdarjamo dalje, da je bila narodna stranka v slučaju odpora klerikalcev pripravljena popustiti na 3 mandate in da bi se bili tudi Plojevci zadovoljili z 2 mandatoma, tako da bi jih bilo klerikalcem ostalo 8. **Toda oni te zahteve nasproti zastopnikom narodne stranke niti z eno besedo niso omenili**, ampak so šli in ošabno odklonili sploh vsak dogovor glede volitev in so bili h koncu še tako drzni, da so to odklonitev utemeljevali z lažjo.

Tako ne postopa poštenjak in odkritosrčen človek! Zato se mora zagnusiti tako postopanje vsakemu poštenemu Slovincu, in sramovati se mora pred vsem svetom vsak slovenski rodoljub, da imamo na Slovenskem stranko, ki postopa tako nepošteno in neznačajno.

Bodi povedano vsemu slovenskemu svetu, da je narodna stranka bila, ki je hotela mir, da pa so klerikalci v svoji slepi strasti zagnali narod v ljut volilni boj, ker se jim je v njihovi požrešnosti zahotelo vseh 13 deželnozborskih slovenskih mandatov. To v vednost tistim »zedinjenim Slovincem«

LISTEK.

Martin Močán.

Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

Spisal: Robert Košar.

(Dalje).

„Oh, ko bi Bog to dal“, sem vzdihnil.

„Večkrat se izpolni človeku želja, ko se najmanj tega nadeja“, reko oče in odidejo gledat po taboru, kateremu so bili izvoljeni za poveljnika.

Jaz pa se obrnem k Dragici, ki je stala ves čas ob moji strani, ter ji podam roko v pozdrav. Vprašal sem o, kaj je bilo novega med tem časom, ko nisem bil doma. Ona mi je pripovedovala, kako so se bali zame, kako jo je grajski pisar še vedno zalezoval in kako se je valpet Štefe veselil, da me ne bo več nazaj, ker sem šel med Turke.

„Ne bosta več dolgo lazila za teboj in veselja bo kmalu konec,“ sem ji dejal. „Ko mine vojska, pride vitez, da stopi z nama pred graščaka in prosi za najno ženitev. Tako mi je obljubil in tako se bo tudi zgodilo. Gostija nam zdaj ne uide — hej, si razumela?“

Dragica je zarudela samega veselja in brzo je skočila po vino, kruh in meso.

Črez nekoliko dni so se začela prikazovati prva znamenja prihajajočih Turčinov.

Postalo je tiho in mirno, kakor pred grozečo nevihto. Po gorah so ugasnile plamteče grmade in topi so utihnili po trdnjavah. Ceste so postale prazne in daleč naokrog ni bilo videti nobenega voza. Trgovci in potniki so se poskrili za varno obzidje mest in gradov. Tu in tam je švignil

po cesti vohun, ter naglo izginil za ovinkom.

V trdnjavi je bilo vse pripravljeno. Nabite puške so slonele ob zidu, zraven lokov so ležale okovane pušice. Nanosili smo velike kupe kamenja in brun, da bi je metali na sovražnika. Žene so si pripravile velike kotle, da kuhajo v njih vodo, smolo in žveplo. Podrli smo drevje, ki je rastlo okrog tabora, da nas ne bi oviralo pri streljanju ter dajalo Turkom zaslonbe. Zato smo imeli krasen razgled črez osamljena polja in travnike.

Najprej smo opazili orle, ki so v neizmerni višini krožili proti našemu taboru. Nato so se priklatili volkovi in videli smo tudi že posamezne turške vohune, kako so se plazili okrog obzidja. Od daleč smo zaslišali zamolklo grmenje topov in zvečer je na južnem nebu zažarelo nebo, kakor bi hotela vzhajati polna luna.

Žene so se začele zbirati samega strahu, moške pa niso več odložili orožja. Mirno in svečano so stopali po taboru.

Spovednica je bila odprta noč in dan in vsi smo sprejeli sveto obhajilo.

Drugi dan so nam zašumele nad glavami črne jate gavranov, na polju pa so se prikazovala vedno večja turška krdela. Obkroževale so tabor, ter si natanko ogledale njega lego, utrdbo in posadko.

Ko so žene zagledale te divje, krvoločne postavbe, so zagnale strašen jok in stok. Objemale so svoje otroke ter jih pritiskale na prsi, kakor da jih nočejo dati iz rok.

Oče so začeli, kot poveljnik tabora, možem odkazovati svoja mesta, katera bodo morali braniti. Mene in še pet najmočnejših so postavili k zidu ob vratih, ker se je tam najlažje prišlo do tabora. Dalje prihodnjič.

k vale zaradi strankarskega boja pri nas enako krivdo na narodno stranko, kakor na klerikalce. Naj vedo, da se politične poštenosti nikdar ne morejo nadjeti od človeka, kakor je vodja klerikalcev dr. Korošec, ki je v državnozbornem volilnem boju volilcem obljubljal, da bo glasoval proti krivični nagodbi z Ogrsko, pa je postal figa-mož, je prelomil dano obljubo in glasoval za njo.

Napovedan nam je torej boj! Bodil Narodna stranka se ga ne straši. Izvojevala ga bo, ker ji je vsiljen, častno in pošteno.

Vse rodoljubno misleče Slovence pa nujno pozivljemo, da pridejo v **nedeljo, 4. aprila v velikem številu**

na glavni zbor

narodne stranke, da pridejo in obsodijo nepošteno, neznačajno, zahrbtno in protinardno postopanje dr. Korošca in njegove stranke, da se pa na drugi strani tudi pogovorijo o odločnem nastopu zoper klerikalno požrešnost, nasilje in strahovlado na Spodnjem Štajerskem.

Kar iskreno slovensko misli in čuti, v nedeljo v Celje!

Nenaden preobrat na Srbskem.

Prestolonaslednik Jurij se odpove prestolonasledstvu.

Rusija pripozna aneksijo Bosne.

Mirna rešitev avstro-srbskega spora gotova.

Še danes teden smo bili v negotovosti, kako bo iztekel razpor, ki je razburjal že več mesecev celo Evropo. Napetost na obeh straneh je bila velika; armade so stale pripravljene in so samo čakale višjega povelja. Kar naenkrat je prišla 25. tm. iz Belegrada brzovjavka, da se je prestolonaslednik

Juri odpovedal prestolonasledstvu.

Neposredni povod temu je dala vest, ki se je razširila po Belegradu in kmalu tudi na zunaj, da je Juri do smrti pretepel in osuval svojega slugo Kolakovića. Drugi povod k temu je bil, da je princ Juri svoj čas, ko se je vrnil iz Petrograda, zatrjeval, da bo Rusija vztrajala pri obrambi srbskih zahtev in Srbije. Iz Petrograda pa je sedaj prišla vest,

da je Rusija brezpogojno priznala aneksijo Bosne in Hercegovine

ter da Srbiji v morebitni vojski z Avstrijo ne bo pomagala. Srbski državniki so s tem uvideli, da so osamljeni. Ministerski svet je zato pozval kralja Petra, naj ostro nastopi proti hujskačemu nastopanju princa Jurja. Kralj Peter je tega poklical k sebi in mu očital, da je narod varal z zadržili o pomoči Rusije, zagrozil pa mu je tudi, da ga bodo zaradi umora sluga Kolakovića sramotno pognali iz armade, če se ne odpove nasledstvu na prestol.

Ker so tudi nekateri časopisi, velik del poslancev in celo del armade ostro nastopili proti prestolonasledniku, je ta uvidel nevarni položaj, in je poslal ministerskemu predsedniku **pismo, v katerem se odpoveduje vsem pravicam, ki mu gredo po ustavi in po zakonih dežele,**

posebno, da se odpove prestolonasledstvu na korist svojemu mlajšemu bratu Aleksandru. Ta pa se je, kakor se poroča, odločno odpovedal.

Prijatelji in posebno častniki srbske armade so ga skušali pregovoriti,

naj prekliče odpoved, ali on trdno vztraja.

Odpoved je vzbudila v Srbiji in po celi Evropi velikansko senzacijo. Ni se moglo verjeti, da se je mogel mladenič, ki je še pred par tedni tako ognjevito govoril zoper Avstrijo, odpovedati svoji bodočnosti. Splošno pa se je izražala misel, da je to za Srbijo le sreča.

Javnost pa si je oddahnila, ker se ji je zdelo, da je s tem odstranjena tudi ovira sporazuma med Avstrijo in Srbijo.

Vendar se mora povdariati, da bode na mirno rešitev avstro-srbskega spora vplivala edino in le izjava Rusije, da priznava aneksijo Bosne.

Sedaj se samo išče načina, kako bi se na najlepši, za nobeno državo žaljiv način Avstrija in Srbija sporazumeli.

Gotovo pa je, da

se ohrani mir

in da bota obe državi v kratkem poslali svoje za slučaj vojske vpoklicane rezervnike domov. Pričnejo se pogajanja med obema državama naravnost.

Na Srbskem pa še vedno delajo na to, da bi pregovorili princa Jurja, da ostane. Ker je princ Jurij med ljudstvom in posebno med vojaštvom silno priljubljen, se boje puntov v deželi sami. Kralj Peter se je izkazal v teh burnih časih slabotnega in nesamostojnega človeka, ki si ne ve pomagati. Zato baje že misli na to, da se častno pogodi z vlado o odstopu vladarske rodbine Karagjorgjevičev. Velik del javnega mnenja na Srbskem je pa tudi na eni strani za ljudovlado, na drugi strani pa za

volilno kraljevino,

to je, da bi ne imeli potomci vsakokratnega kralja pravice do nasledstva, ampak da bi kralja vsakokrat ljudstvo izvolilo.

Poročila od dne 30. tm. ne vsebujejo drugih posebnih novic, kakor da je

srbska skupščina vzela na znanje odpoved princa Jurja

z vsemi proti 1 glasu.

Proglasila je Jurjevega mlajšega brata Aleksandra za prestolonaslednika.

Seja se je izvršila povsem mirno. Kralj Peter je izdal na narod proglas, v katerem to naznanja in želi blagoslov božji na kraljevsko hišo in na srbski narod.

Prebivalstvo je sprejelo oboje hladnokrvno. Dežela kaže svoje navadno lice brez vsakega znamenja, da je še pred par dnevi bilo vse v bojnem razpoloženju.

Druga poročila iz Belegrada zopet pravijo, da velik del prebivalstva in da posebno armada stako rešitvijo vprašanja nikakor ni zadovoljna in da se je bati notrajnih nemirov.

Deželni red in deželni volilni red.

(Glavne točke iz nove volilne postave za štajerski deželni zbor z dne 19. februarja 1909.)

IX.

Razpis volitev.

Volitve in volilne dneve za posamezne okraje razpiše namestnija. Razpisati se imajo volitve tako, da voli najprej splošna kurija, potem skupina kmečkih občin, potem trgi in mesta ter trgovske in obrtne zbornice in slednjič veleposestvo.

Razpis se ima razglasiti z razglasi v vsaki občini.

X.

Volilni imeniki.

Vsi volilni upravičenci, ki imajo po prej navedenih točkah vol. postave

v istem kraju in v eni in isti vol. skupini vol. pravico, se vpišejo po abecednem redu v posebno listino (imenik), ki se napravi v dveh izvodih.

Občinski uradi oziroma župani, ki imajo sestavljati te listine, morajo imeti vsakega volilca vedno v razvidnosti.

Ko je župan volilni imenik v 2 izvodih izgotovil, mora oba izvoda poslati na pristojno okrajno glavarstvo v pregled. (Za mesta z lastnimi statuti določi namestnija glavarstvo, ki ima pregledati imenike; imenike mesta Gradec pregleda namestnija). Glavarstvo ima morebitne napake v imeniku uradno popraviti in en izvod popravljenega imenika vrniti občini.

XI.

Reklamacije.

Reklamacija ali ugovor zoper volilni imenik se vložijo, če je v imeniku kdo vpisan, ki nima volilne pravice, ali če nasprotno kak volilni upravičenec ni vpisan.

Glede svoje osebe sme vsakdo reklamirati. Tudi sicer sme napraviti reklamacijo glede katere druge osebe vsakdo, ki je v času, ko je reklamacijo oddal, imel v dotični skupini pravico voliti.

Reklamacija se mora napraviti za vsak slučaj posebej. Če se reklamira koga, ki je izpuščen iz imenika, se morajo reklamaciji pridjati listine, ki dokazujejo, da ima dotičnik volilno pravico. Reklamacije brez teh listin se morajo zavrniti. Isto velja o pritožbah (pritožbah) zoper reklamacijske odloke. Pritožbo sme napraviti bodisi reklamant bodisi oseba, zaradi katere se je reklamiral.

Če so volilni imeniki že razpoloženi, se more doseči vpis kakega volilca, ki ni vpisan, edino potom reklamacije.

Občinski uradi imajo dolžnost, da za reklamacije potrebna potrdila o sedežu in bivanju v občini na zahtevo reklamanta kakor hitro mogoče izdelajo.

Reklamacije, katere se vlagajo pri županu, mora ta tekom 3 dni predložiti pristojnemu okr. glavarstvu v rešitev. Proti odločbam okr. glavarstev se je pritožiti na namestnijo in se mora ta pritožba vložiti pri pristojnem glavarstvu tekom treh dni po onem dnevu, ko se je dobila prva odločba.

Namestnija odloča končno.

Na reklamacije, ki so vložene po preteku rekl. dobe, se ni ozirati.

Glavarstvo mora, če je kake reklamaciji ugodilo, v smislu odločbe izvesti popravek volilnega imenika. Ravno tako mora najkasneje 7. dan pred volilnim dnevom izvršiti na vol. imenikih potrebne spremembe, če je izvedelo, da je recimo kdo z izgubo avstrijskega državljanstva ali kako drugače v smislu določb točke VIII. (N. L. št. 12) izgubil volilno pravico.

Volilni imenik, ki je ostal pri glavarstvu, je avtentičen (pristen, veroven).

Spremembe v volilnih imenikih sme delati od dneva razpoložitve le okr. glavarstvo ali pa občina vsled naročila glavarstva, če je v smislu postave potrebno.

Naknadni popravki avtentičnih imenikov se morajo naznaniti županstvu, da jih tudi to v imeniku, ki je hranjen v občinskem uradu, izvede.

XII.

Imeniki razpoloženi. Reklamacijska doba.

Župan ima dolžnost od glavarstva potrjeni volilni imenik (glej točka X.) razpoložiti. Imenik vsake skupine mora biti razpoložen 14 zaporednih dni v občinskem uradu ob gotovih urah, ki jih določi glavarstvo in jih mora občina javno razglasiti. V volilni imenik ima vpogled vsakdo. Da so imeniki

razpoloženi, se mora z razglasom n^a občinski tabli na znanje dati ter tudi to, da traja reklamacijska doba 14 dni. Dan, katerega se je ta razglas nabil, se v reklamacijsko dobo všteje.

XIII.

Legitimacije.

Ko so volilni imeniki po odločbah glede reklamacij popravljeni, se izdelajo za posamezne volilce legitimacije, v katerih je zapisano tekoče št. volilnega imenika, ime in bivališče volilca, kraj, dan in ura pričetka volitev in ura, ob kateri se prva volitev konča. Zapisani imajo biti v legitimaciji tudi enaki podatki glede morebitnih ožjih volitev.

Legitimacije za volilce v veleposestvu izda namestnija.

Legitimacije za volilce ostalih skupin izdela in dostavi glavarstvo, ki je po postavi upravičeno odločati glede reklamacij. Dostavitev se lahko izroči občinam.

Tudi se mora volilcem na kak način razglasiti, da si lahko vsak, ki bi vsaj 24 ur pred volilnim dnevom ne dobil legitimacije, osebno po njo pride.

Legitimacijo je smatrati kot poziv, da se volilec brez vsakega nadaljnega vabila onega dne in onaj uro, kakor je je na legitimaciji označeno, udeleži volitev.

Če je kdo legitimacijo zgubil ali če mu je postala neporabna, sme zahtevati od glavarstva duplikat ali drugo legitimacijo.

XIV.

Glasovnice.

Obenem z legitimacijo dobi vsak volilec glasovnico, na katero se imajo napisati imena kandidatov, ki jih dotičnik voli. Obenem se lahko vsakemu volilcu že izroči glasovnica za morebitno ožjo volitev.

Vsaka glasovnica mora imeti uradni pečat glavarstva, ki je izdelalo legitimacijo, in mora imeti opombo, da je vsaka druga neuradno izdana glasovnica neveljavna.

Če je kdo glasovnico izgubil ali mu je postala nepotrebna, lahko zahteva od glavarstva ali od katerega drugega urada, ki mu je glavarstvo dalo to pravico, novo glasovnico. Isto tako sme dati novo glasovnico volilni komisar.

XV.

Ure ali čas volitev.

Ure za volitev v veleposestvu, v trgovski in obrtni zbornici in za volitev v vseh vol. razredih v mestih z lastnimi statuti določa namestnija; za vse druge volilne okraje v mestih in trgih, kmečkih občinah in splošni skupini določi ure za volitve glavarstvo, v katerih področju leži volitev.

Prihodnjič še nekaj o volilnem dejanju (aktu) samem, o oddaji, o šte-tju glasov, o razglasitvi izida volitev itd. itd.

Iz političnega sveta.

u Državni zbor se snide zopet, kakor poročajo nekateri listi, 20. apr., če ne bo prej vojske.

u Državni zbor. 23. tm. Vršila se je razprava o zakonu o kužnih boleznih med živino. — Nato je govoril dr. Kramar k svojemu predlogu, v katerem se obsoja vlado, da je brez dovoljenja drž. zbora izdala za 220 milj. kron blagajniških nakaznic. Dr. Kramar je vlado ostro napadal, češ če se tako postopa, potem je državni zbor sploh nepotreben. — V seji 24. tm. se je razprava o tem predlogu nadaljevala. Govoril je med drugimi soc. dem. poslanec dr. Adler; povdarjal je, da vsi narodi žele, naj bi vlada uporabila vsa sredstva, da se ohrani mir. Če ima ljudstvo pravico plačati v krvi ni denarju, ima tudi pravico, povedati

svoje mnenje in vprašati, ali so žrtve potrebne. Dr. Kramačev predlog je bil odklonjen. Nemci slave to kot svojo zmago nad Čehi. — Nadaljevala se je razprava o zakonu o kužnih boleznih med živino. V seji 26. tm. je bil ta zakon sprejet. Začela se je razprava o pooblastilnem zakonu za trgovinske pogodbe. A prej se je sprejel še nujni predlog soc. demokratov, da se vlada nujno pozivlje, naj uporabi ves svoj vpliv na skupno vlado, da se bodo nadaljevala pogajanja za vzdržanje mira. Sprejel se je nato pooblastilni zakon, ki dovoljuje vladi skleniti z drugimi državami na podlagi največjih ugodnosti. — Izvolil se je nato odbor za pretresanje zakonskega načrta o razdolenju kmečkih posestev. — S tem je šel državni zbor na velikonočne počitnice.

v Gosposka zbornica je v svoji seji dne 26. tm. sprejela zakon o podržavljenju železnic. V debati sta govorila dr. Russ in (Mladočeh) dr. Škarda, ki sta oba povdarjala potrebo podržavljenja premog dovažajočih železnic (bustehradeke in uesteko-tepliske želez.). Škarda je povdarjal, da se podržavljenje železnic ne more in ne sme smatrati za koncesije Čehom ter se je prav odločno zabil proti temu, da bi se na podržavljenih progah vstvarjala kaka umetno zveržena nemška posest, kakor na nekdanji Severni železnici ter izganjali češki uradniki iz mest, v katerih so že leta in leta izvrševali svojo službo.

v V ogrskem parlamentu je bil sprejet zakon o kongruu v tretjem čitanju. Ta zakon je kakor vsi, katere je izdelal gr. Apponyi minister za uk in bogočastje, novo sredstvo, s katerim se bodo to pot duhovniki uklenili v jarem madžarske državne ideje. Posebno navdušenjs vseh madžarskih poslancev je vzbudil oni paragraf ki določa, da državna podpora ne pritiče duhovniku, ki nezna madžarski. Sam glavni govornik klerikalne ljudske stranke, čanadski škof Černoch (Csernoch), ki je poslanec za Ogrsko Skalico se je odločno izjavil za ta paragraf. To je lep dokaz, da se katoliška cerkev na Ogrskem v sporazumljenju s škofi, stavi v službo madžarizacije ter se materijalnim koristim na ljubo zaslužuje madžarski državi.

o Razdolenje kmetij. Poljedelski minister dr. Braf izdeluje načrt postave za razdolenje kmečkih posestev.

Zaupnike opozarjamo že zdaj, naj nam naznanijo vsako zlorabo vere za volilne namene, vsako zlorabo prižnice in cerkve v iste svrhe, vsako vplivanje na volilce ali na njih žene v spovednicah. Vsa tozadevna obvestila morajo po točnih informacijah in navedbi prič popolnoma odgovarjati resnici.

Štajerske novice.

v Razbitje kompromisnih pogajanj. Izvršev. odbor Nar. str. je dobil sledeči dopis: Slovenska kmečka zveza ima čast, Vam naznaniti naslednji sklep: Slovenska kmečka zveza je na zaupnem shodu dne 24. sušca 1909 v Mariboru vzela poročilo svojih poverjenikov za kompromisne pogovore z Narodno Str. in s stranko Zjedinjenih Slovencev z zahvalo na znanje. Ker pa niti Nar. Stranka, niti stranka Zjedinjenih Slovencev nista ponudili nobenih pogojev za stvarno podlago trajne sloge med spodnještajerskimi Slovenci, ampak zahtevali za prihodnje deželnozborske volitve samo razdelitev mandatov in sicer Narodna stanka za se 4, stranka Zjedinjenih Slovencev za se 3, tako, da

bi „Slovenska kmečka zveza“ bila v deželnem zboru v manjšini s svojimi poslanci in popolnoma vezana na obe nasprotni slovenski stranki, je sklenila „Slovenska kmečka zveza“, da za deželnozborske volitve postavi v vseh slovenskih okrajih lastne kandidate.“

o Zakaj so se kompromisna pogajanja razbila? O tem smo zvedeli iz klerikalnih krogov sledeče značilno mnenje: „Štajerski duhovniki so pač mnenja, da se morajo na Štajerskem zbrisati vse druge stranke.“ Ali se ne imenuje več kler. stranka na Štajerskem, kmečka zveza?

a Krajevne organizacije Narodne stranke opozarjamo, da skličejo takoj seje in se posvetujejo o položaju glede stališča stranke pri deželnozborskih volitvah. **Agitirajte za udeležbo na glavnem zboru stranke dne 4. aprila v Celju!**

v „Demokratska“ stranka. Kakor se nam je poročalo, odbor Kmečke zveze ni imel seje od meseca oktobra lanskega leta pa do sredine marca letošnjega leta. Še glasoviti „pododbor“, ki je tako častno razbil kompromis za deželnozb. volitve, so volili gospodje pismo. Ako pomislimo, kako važna politična vprašanja so bila od meseca oktobra na dnevnem redu, se naravnost čudimo taki lahkomišelnosti. Čudimo se tudi, da oni kmetje, ki sede v odboru, tako mirno puščajo vso odločitev dr. Korošcu. Lepa kmečka zveza! Vse odločilne korake stori nekaj duhovnikov in polit. štreberjev v Mariboru: odtod neuspehi Km. zv., odtod tisto bramabaržiranje, z „uspehi“, odtod tisto otročje zaletavanje v nasprotnike in tista zagriženost. A navzlic vsemu so gospodje po potrebi „kmečka“ in seveda celo demokratska stranka!

o Volitve v ptujski okr. zastop se vrše, kakor čujemo, dne 27., 28., 29. in 30. aprila. Da bi volili kar za prednoma veleposestniki, kmečke občine, najvišji davkoplačevalci in mesta ter trgi — to je gotovo nekaj izvanrednega. Upajmo, da se bodo Nemci — zaračunili.

o Podpora po suši so izposlovali samo — klerikalni poslanci! Tako piše „Sl. Gosp.“. Še celo — Pušenjak ima zasluge, da se je 840 tisoč kron, ki so prišle na Štaj., večinoma razdelilo na Sp. Štajerskem. Bi bilo dobro, ako bi bilo res! Iz cele notice zveni že — volilni boj in takrat ni treba preveč gledati na resničnost. Kajneda, gospodine Korošec?

o Odbor slov. km. zveze je sedaj slovesno „izključil“ g. J. Zemljiča v Radencih iz svoje častite sredine. Gospodom res ne manjka smisla za — smešnost.

Letošnje zborovanje kmet. družbe štajerske v Gradcu dne 17. in 18. marca je bilo za nas Slovence posebno velikega pomena. Pri tem zborovanju so se namreč sprejeli nasveti, katere je stavila podružnica pri Sv. Mihelu glede nastavljenja tajnika in glede družbenega lista »Gosp. Glasnika«. Utemeljeval je te nasvete Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirju. Da se nastavi pri družbi še eden tajnik, ki bode popolnoma več slov. jezika, je nujna potreba že radi tega, ker število podružnic pri nas vedno raste in se tako množi tudi delo, kojega eden sam tajnik pač ne more več lahko opravljati. Zlasti pa se mora upoštevati in povdarjati, da bode strokovno izobražen in slovenskega jezika popolnoma zmožen tajnik lahko prevzel tudi uredništvo družbenega glasila, katero se bode pod spretnim vodstvom strokovnjaka gotovo povzdignilo do tem večje veljave in se bode tako po dobro uredovanem listu tudi zanimanje za razne kmetijske stroke med prebivalstvom tembolj širilo in oživljalo. — Ker sedanja oblika lista njega osebinu nič kaj ne ugaja, zato je potrebno, da dobi list drugo

primernejšo obliko, kakoršno imajo pač tudi drugi strokovni listi. Ako dobi list primernejšo obliko, potem se bodo posamezne številke tudi zbirale in shranjevale in ob koncu leta bomo imeli pred seboj celi letnik poln kmetijskih naukov, kojega bomo lahko dali tudi vezat. Tem potom pomnoževale se bodo s posameznimi letniki tega lista tudi naše kmetijske knjižice, kar tudi ni brez vsega pomena. Da bode pa vsebina listu tembolj mnogo-vrstna, zato naj posamezne podružnice povabijo vse tiste ude, kateri imajo potrebne zmožnosti, da stopijo vkrog sodelavcev pri listu. Tako bode postala njega vsebina tembolj zanimiva in list sam pa si bode kot kmetijsko-strokovno glasilo pridobil temvečji pomen in bode gotovo tudi mnogo pripomogel, da se dosežejo izvršeni nameni družbe in se toliko bolj razširi in povzdigne kmetijska izobrazba med ljudstvom. Kmet. podružnica v Mestinju pa je stavila nasvet, da bodi pisava listu vseskozi pravilna in poljudna, tako da bode list lahko umel tudi najprostejši človek. Tudi ta nasvet, katerega je utemeljeval župnik v Medvedovem Selu Gornilšak, se je enoglasno sprejel. Ako se le-ti nasveti uresničijo in prepričani smo, da se bodo — tako si utegnemo sčasoma na kmetijskem polju prav lepih uspehov priboriti. Zato pa opominjamo vse naše kmetovalce, da v prav obilnem številu pristopajo k družbi ter da povsod snujejo podružnice, katere bodo nove ude sprejemale. Temveč ko nas bode pri družbi, temvečji bode tudi naš vpliv in naši uspehi. Kakor se je to že prav lepo pokazalo pri letošnjem glavnem zborovanju kmetijske družbe štajerske.

u O 86. obnem zboru kmetijske družbe za Štajersko dne 17. in 18. tm. poročamo deloma na drugem mestu. Tukaj le še nekatere podatke: Zastopanih je bilo 25 podružnic iz Spodnje, 35 iz Srednje in 27 iz Zgoranje Štajerske skupaj po 239 zastopnikov. Družba je imela v l. 1908 K 776.044'47 dohodkov in K 665.574'23 izdatkov. Število članov se je v letu 1908 pomnožilo za 2035, število podružnic za 9. Ob koncu leta je imela družba 14.168 članov v 117 podružnicah. — Sprejel se je predlog zoper uvoz mesa in živine iz drugih, posebno balkanskih držav. — Odobrila se je ustanovitev podružnice v Zg. Radgoni, Ivanjkovcih, Šmartnem ob Paki, Žalcu, Št. Jurju ob Šč., Slivnici, Šoštanju, Bizeljskem in v Zakotu pri Brežicah. — Ker je bil predlog, da se zviša udnina za 1K in da se omogoči tedenska izdaja družbenega lista, sprejet le z 2 glasoma večine, se je stvar odgodila na prihodnje leto. — Glede predloga za ustanovitev dež. zavarovalnic za živino omenja dež. glavar Attems, da je dež. odbor že vse potrebno pripravil. — Sprejel se je predlog za ustanovitev zavarovalnice zoper vremenske nezgode (toča itd).

Sprejelo se je nadalje 5 predlogov raznih, tudi slov. podružnic glede kmetijskega pouka na učiteljskih, katerega ima vršiti strokovno naolražen učitelj, glede strokovnih potovalnih učiteljev za vsako glavarstvo, glede vzornih kmetij v vsakem glavarstvu, glede ustanovitve novih kmetijskih šol in glede poučnih potovanj v druge kmetijsko naprednejše dežele. — Sprejel se je predlog slatinske podružnice, naj bi se kmečko ljudstvo boljše poučevalo o živinokužnem zakonu in njegovih določilih, da se obvarje škode. — Glede živinorejskih zadev se je sklenilo več važnih stvari. Predvsem, da se predloži nova živinorejska postava osrednjemu odboru Km. dr. v pregled in se objavi

v listih Km. dr. v oceno, predno se konečno izdela. Glede vzornih gnojišč sta se sprejela predloga šentiljske in šentpetermestinske podružnice, naj se da vsakemu kmetovalcu, ki si hoče urediti vzorno gnojišče, za polovico stavbnih stroškov in naj se v vsaki fari, oziroma delokrogu podružnic uredi vzorno, — da se bodo ljudje navadili vzorno spravljati in rabiti gnoj ter gnojnico. Sprejeli so se še predlogi za olajšave pri ustanovitvi bikorejskih zadrug in glede podpor za rejo lepe goveje živine. — Sklenilo se je prirediti vsako leto tudi v Grottenhofu pri Gradcu tečaj za izvežbanje mlekarjev in mlekaric. — Glede vinoreje so se sprejeli sledeči predlogi: predlog mariborske in velikonedeljske podružnice, naj se deželna klet primerno uredi in se gostilna preloži v Gosposke ulice v Gradcu, nadalje predlog šentiljske podružnice, naj bi graška zadružna zveza priredila na Koroškem in Solnograškem velike vinske sejme ter predlog videmske podružnice, naj bi se ustanovila v brežiškem okraju viničarska šola. — Glede domačih žganjaren so se sprejeli važni predlogi ormoške, mariborske in brežiške podružnice. Njih bistvo je, da bi smel vsak posestnik prosto žgati lastne pridelke za lastno porabo in to ne le doma, temveč, če nima pripravnih prostorov, tudi pri katerem sosedu; davka prosto naj bi smeli žgati tudi oni, ki točijo vino pod vejo. (Ormoška podružnica.) Brežiška je zahtevala poleg tega, naj bi se finančni organi pri sedanjem davka prostem žganju ozirali na kakovost žganih sliv, droži, oziroma tropin in da ne bi merili samo po najboljšem pridelku kakor se godi to v Brežicah. — Glede sadjereje se je sprejel predlog kumberške podružnice, naj se razobesijo po vseh ljudskih šolah na Štajerskem barvane stenske table, ki bodo predočevale najvažnejše ovojče dotičnega kraja, da ga mladina spozna. — Sprejeli so se glede kmet. delavcev nekatere predlogi, kakor da se napravi postava za stavbo delavskih hišic, spremeni postava glede pristojnosti, se prepovejo posredovalnice za posle, oziroma da se ne dajo nove koncesije, da se strogo kontrolirajo brezposelni ljudje po mestih in da se dá dopust vojakom ob žetvi. — Živahna in razburjena debata se je vnela glede podpor po suši. Knittelfeldska podružnica je predlagala, naj se ob sušnih letih prepove izvoz krme iz dežele; slatinska, naj se ne kupuje krma v prizadetih krajih in naj se podpore dajo v zdatni meri ali pa nič, lipniška, naj se v bodoče vpraša pri podporni akciji tudi podružnice za svet in šentjurska, naj se ob enakih prilikah v bodoče ne pošiljajo komisije po deželi, ki samo obtežijo že itak oškodovane občine in požrejo velik del podpor, ampak naj se vpraša le občine, kmetijske podružnice kmetijska društva. V debati je kritiziral Drogenik iz Kačjega dola razdelitev podpor in so tudi drugi poslanci grajali napake, ki so se pri razdelitvi podpor godile. Dv. svetnik Hammer-Purgstall je pral vlado, ne da bi mogel očitanja zavrniti. — Konečno so se naznanila odlikovanja. Izmed Slovencev so se odlikovali s srebrno medaljo g. dr. Iv. Geršak, notar v Ormožu in gospod Iv. Clarici, knežji oskrbnik v Konjicah; z bronasto g. Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirju in g. Martin Debelak, župan v Šmohorju pri Slatini.

v Narodna založba v Celju, reg. zadr. z omeje. zavezo, ki je bila registrovana in je začela poslovati pred dobrim letom, je imela na praznik 25.

marca t. l. svoj prvi letni občni zbor, katerega se je vdeležilo precejšnje število združnikov. Pri istem se je poročalo o dosedanjem poslovanju, o položaju zadruga, ter se je predložilo in odobrilo tudi poročilo in računski zaključek za prvo upravno dobo do konca leta 1908. Iz zanimivega poročila posnamemo sledeče: Zadržnikov je pristopilo do konca leta 1908 že 138, kateri so podpisali deležev za 9240 kron; od teh je bilo vplačanih že 8496 kron, kar je za začetek vsekako povoljno. Odpovedal ali izstopil ni dosedaj nobeden združnik. Zadruga je prevzela ob začetku svojega poslovanja v zmislu sklepa oz. pogodbe vsa aktiva in pasiva od poprejšnjega konzorcija Narodnega lista ter je izdajala istega naprej v lastni režiji. Razun tega je izdala zadruga v zmislu § 2. svojih pravil dosedaj dva letnika slovenskega kmečkega koledarja za leti 1908 in 1909 ter še nekatere druge publikacije, drugih panog delovanja, kakor bi sicer v zmislu pravil smela, zadruga dosedaj ni izvrševala.

Iz računskega zaključka in bilance je razvidno, da je znašal ves denarni promet v prvi dobi obstanka 183.233 K 20 vin. Prejemki izkazujejo med drugim naročnin K 27.244'28, skupilo za oba koledarja K 4356'96, za druge publikacije K 1296'15 itd. Med izdatki tvorijo največjo postavko računski tiskarne po K 42.712'45 gotovine je bilo v blagajni ob sklepu leta K 1041'82; rezervni zaklad z vplačanimi vstopninami in dobičkom skupaj znaša K 497'41. Iz navedenega je torej razvidno, da je prvi uspeh dovoljen. Vsekakor pa ponavljamo poziv, da združniki vplačajo že obljubljeni zneski ter da se zadrugi pridružijo tudi oni rodoljubi, ki jih dosedaj v imeniku še pogrešamo. **Prav posebno pa želimo, da se spominjajo rodoljubi ob vsakej priliki tudi narodnega sklada.**

a **Nemški celjski trgovci in obrtniki** razpošiljajo po deželi v veliki meri nemške reklamne lepake in blokoledarje. V čakalnici na kolodvoru Videm-Krško priporoča bivši celjski urar P. Almoslechner: velik izbor po zmernih cenah. Zaprizežen sodnijski ceniteg... Slovenci, kdor ne zna našega jezika, ne potrebuje tudi našega denarja!

u **Nemško šolo v Gaberjih**, katero sezida nemški „Schulverein“ bodo začeli to spomlad zidati. Delo je prevzel zid. mojster Lindaner. Ali se res nič ne bo zgodilo v slov. šolskem vprašanju?

a **Kranjske klerikalne agitatorje**, takozvane „krščansko-socijalne“ mladence kličejo te dni duhovniki proti dobri plači na Štajersko, da hujskajo naše kmečke fante za agitacijo pri deželnozborskih volitvah. Mi proti temu hujskanju odločno protestiramo, naši somišljeniki pa naj pokažejo tem fanatičnim Kranjcem vrata! Mi bodemo svoje stvari že sami brez take „pomoči“ opravili.

a **Ustrelil je v nedeljo zvečer ob 9. uri vojak na straži pri vojaški bolnišnici v Celju fanta Drobne**, ki je metal vanj kamenje, ker se niti z dvakratnim strelom ni dal oplahiti, da ne bi nadaljeval svojega izzivanja. Drobne se je pripeljal iz Dunaja domov k materi, ki stanuje v Studenški ulici, najbrže radi nabora. Prepeljali so ga v slovensko mrtvašnico.

a **Žalske ženske in moške podružnice družbe sv. Ciril in Metoda** redni občni zbor se je vršil dne 25. t. m. ob izredno mnogobrojni udeležbi. Častno zastopani so bili posestnice in posestniki okoličani. Namesto zadržanega g. potoval. učitelja je govoril g. jurist Juro Korent o pomenu prepotrebne šolske družbe, dokazujoč nevarnost ponemčevalnih društev, ki sistematiško potapljuje naše obmejne

brate in sestre v germansko jezikovno morje. V teh društvi delujejo poleg vseh drugih stanov tudi katoliški duhovniki ter v bratski slogi s protestantskimi pastori sede skupno v odborih. Kako pa pri nas?! — Tužna nam majka! — Obe podružnici ste vrlo dobro delovali, moška je postala celo v preteklem letu pokroviteljica. — V odbora so se izvolili vsi stari odborniki in odbornice. Tudi nadalje se bodo pobirali mesečni radovoljni doneski.

a **Ubili so na Jožefovo trije Hrvatje na cesti iz Župmanca v Krapino** gostilničarja Habjaniča iz Hruškovca v Halozah. Razbili so mu s sekirami črepinjo.

a **Uradni dan marib. okr. glav.** se vrši v Slov. Bistrici v četrtek, dne 1. aprila.

a **Svojo veliko trgovino opusti**, kakor se trdi z gotovostjo g. Kocbek v Marberku, ker se namerava preseliti v svojo domovino na Kranjsko, kjer bo imel vsaj mir pred nemškutarskimi napadi. Ali bi ne mogel priti na njegovo mesto kak agilen narodni trgovec? Trgovina je dobro upeljana ter zalaga manjše trgovce po celi okolici. Zato bi bilo škoda, da bi jo dobil kak nasprotnik.

a **Obrtne zadruga in društva**, ki reflektirajo na kako podporo iz štaj. obrtnopospešev. urada, morajo svoje prošnje vložiti že v prvi polovici tekočega leta.

a **Otroka je umorila** o božičnih praznikih Veronika Podržan, najemničarka pri Jožefu Mettingerju v Vuzenici. Po porodu ga je zadušila in zakopala v gnoj. Te dni se je posrečilo orožnikom spraviti zadevo na dan, nečloveško mater pa pod ključ. Detomorka je lansko leto še služila pri Mettingerju. Seveda ne verjamemo, da da bi se Mettinger pečal z deklami. Saj je vendar prvi vuzeniški „kavalar“; pa tudi časa nima za take stvari. Kdo bi pa potem vznemirjal Slovence?

u **Umor.** Pred 3 meseci je iz Drviš zginil kmet Pišek. Vzela ga je neka noč, zatem ko je odšel iz Zupančeve gostilne v Spodnjih Mestinjah. Sumil se je koj umor ali uboj, zakaj tam in v bližini je bil takrat pretep. Vsa uradna in neuradna prizadevanja najti pogrešanca, so bila jalova. Minuli petek se je pa pri nekem mlinu ne daleč od Mestinj zapazilo človeško moško truplo. Bilo je Piškovo. Sodna komisija bo dognala to tajinstveno smrt.

u **Iz Studenic.** Naš pek Janez Malus se pa že sme postaviti s svojo nemško „špraho“! Saj piše sledečo klasično nemščino: „Fals ein gevisser Fridritz Schertusch (reci Žertuš) Wingersohn von Bukovje ei neues Arbeits Buh ferlangt itd.“ — To piše na svojo slovensko domovinsko občino, iz katere je odšel, ko še besedice nemški ni razumel; sploh še pa danes nemški ne zna. Slovenski jezik zaničuje, a slovenski denar mu diši. Slovenski Studeničani, takega človeka imate med seboj!

a **Prešiče za — glasove!** Neki veleposestnik v ptujski okolici je že dobil prešiča za to, da bo glasoval pri volitvah v okr. zastop z Nemci. Pred kratkim pa je prišel tajnik okr. zastopa Pengou k veleposestniku C. v Velovlaku in mu tudi obljubljal prešiča, če voli z Nemci. Torej nemški prešiči za nemške — izdajalci! Nemci so res stuhtali za take ljudi duhovito nagrado. Radovedni smo samo, kdo bo plačal te prešiče in ali ni ta darežljivost s prešiči podkupovanje volilcev, za katero eksistirajo gotovi paragrafi? Ptujski Slovenci pazite na ptujске nemške svinjske mešetarje.

v **Brežicah** nameravajo prirediti nemški „turnerji“ začetkom julija veliko nemško slavnost, z ozirom na „windische“, ki baje grozno stiskajo uboge

Nemce v Brežicah. Radovedni smo, ali bode glavar Attems to slavnost prepovedal ali ne. Moral bi to po stari praksi storiti, da se ne bi razburjali „privrženci druge narodnosti“. Ali pa velja takšen izgovor samo za Nemce?

v **Častnim članom** je izvolila prostovoljna požarna bramba pri Sv. Frančišku Ksav. na obč. zboru dne 7. febr. 1909 g. Franca Kolenca, veleposestnika itd. v Juvanem in sicer v priznanje preminogih zaslug, ki si jih je pridobil za društvo.

v **Redek slučaj pri današnjih poslih.** Pretekli teden je umrla v Vuzenici dekla Katarina Brod v 74. letu svoje starosti. Služila je celih 62 let pri eni in isti hiši ter preslužila tri generacije. Za svojo dolgoletno službo je dobila že dve nagradi in tudi letos ji je bila odločena nagrada v znesku 50 K. Tekom let si je prihranila 2000 K, katere je zapustila deloma tudi v dobrodne namene. Za občinske ubožce je odločila 200 K. — Pokojna Katarina Brod naj bi bila vzgled našim poslom, ki le preradi menjavajo svoja mesta. Vedno si iščejo boljših mest tako dolgo, da pride starost ter jih najde neprekrbljene. Nazadnje jih pa mora živiti domovinska občina. Naše občine bi bile mnogo na boljšem, če bi bilo mnogo takih poslov kakor je bila rajnka.

u **„Narodnjake“** klerikalne barve, ki so v ljutom. okr. zastopu glasovali proti podpori za „Sokola“, brani sedaj ptujski „Štajerc“. Osobito pohvalo je izrekel upravitelju kmet. zadruga g. Karbi. Česar si „Sl. G.“ ni upal, stori sedaj „Štajerc“. Klerikalni „narodnjaki“, ali niste nič ponosni na tako obrambo?

v **Fersehnig za dr. Pavlička.** Ker se zetu slabo godi vsled znane afere v Rogatcu, lazi sedaj župan Fersehnig po okraju in skuša pregovoriti posamezne obč. odbore, da bi prosili, naj ostane dr. Pavliček še v Rogatcu, ozir. da bi izrekli nekako zaupnico za njega. Trebalo bi od slov. strani odločne protiakcije. Kaj pa dela neko politično društvo pri Sv. Križu bl. Slatine?

b **Umoril je v Gradcu 33 letni delavec Dollinger** svojo 27 letno ženo Ano, ker je vsled vednega pretepanja zbežala s triletno hčerko od njega k svoji materi in ni hotela več k možu nazaj. Dollinger se je skrivaj splazil k stanovanju svoje tašče, tam ženo počakal in jo osemkrat z nožem zbedel. 4—5 ran je bilo smrtnih. Tudi otroka je hotel zaklati, pa se mu je nekako ponesrečilo. Dekletce ima le majhno ranico. Dollinger se je sam izročil sodnji.

b **Strokovni tečaj za mizarje** priredi štajerski obrtnopospeševalni urad v Gradcu tekom poletja. Trajal bo 6 tednov. Zglasiti se je treba pri ravnateljstvu zavoda.

b **Vinski sejem v Krškem** je bil mnogobrojno obiskan od vinogradnikov iz krškega okraja, pa tudi iz obmejne Štajerske. Prodalo se je precej vina, vendar ga je še na tisoče hektolitrov dobiti med vinogradniki.

iz **Novo Štiffe.** 22. t. m. so napravili iz Ksaverija k Novi Štiffi procesijo za lepo vreme. Ker je župnik pri Ksaveriju že star, je vodil procesijo župnik iz Bočne, a ne peš, ampak na svojem čilem arabcu, katerega mu je podaril oskrbnik g. Fr. di Centa. Zelo čudno je izgledala procesija, ko je za moškimi jahal župnik svojega konjička pred ženskami ter molil rožni venec. Konj je stresal glavo in odgovarjal nenavadni družbi, ljudje pa so se posmehovali, ker še niso videli take imenitne procesije. Uspeh je bil klavern, ker je takoj začelo deževati.

v **Iz Mozirja.** Meseca avgusta lanskega leta so se ustanovili v Mozirji sodnijski uradni dnevi, h katerim imajo pristop prebivalci občin, trg in okolica Mozirje ter občina Rečica.

Vrši se vsaki mesec, in sicer vsako prvo soboto v mesecu v občinski hiši v trgu Mozirje sodnijsko uredovanje, ter je s to uredbo strankam, katere imajo pri sodnji opraviti, prihranjena dolga in mučna pot v Gornjigrad. V kljub temu pa še mora veliko strank v Gornjigrad, ker ni mogoče vseh v Mozirju odpraviti. Umestno bi bilo, da bi merodajni krogi delali na to, da dobimo vsaki teden sodnijsko uredovanje v Mozirje ter bi se na ta način omogočila občanom občine Kokarje udeležba uradnih dnevov v Mozirju ter se tudi njim daljna pot v Gornjigrad prihranila.

v **Iz gornjegrajskega okraja.** Kakor je že „Nar. dnevnik“ poročal, je odločil g. svetnik K. Grebenc predsedništvo društva za oskrb mladine v gornjegrajskem okraju. Ne vemo sicer, kaj ga je do tega privedlo, ali ogromno delo v malenkostih, kakršno ume samo g. Grebenc, ali migljaj od nekoder. Vsekakor čudno je, da zdaj nabira zaupnice po raznih občinah. Kakor hitro možakar išče zaupnic, ni več nepristranski sodnik, kar bi moral biti in vedno ostati nadstrankami. Lako si mislimo, kako bode mož sodil ljudi ali recimo naprednjake iz občin, kjer slučajno ni dobil zaupnice. To naj na znanje vzame slavno c. kr. okrožno sodišče, drugače bodemo bolj jasno govorili in se obrnili na primerno mesto. Širši javnosti naznanjamo za sedaj, da je dobil zaupnice od občin Rečica ter trga in okolice Mozirje.

a **V Gornjemgradu** se je vršil dne 25. t. m. ustanovni občni zbor ženske podružnice Ciril-Metodove družbe ob lepi udeležbi narodnega ženstva iz Gornjegrada, Šmartna in Bočne. Podružnici je pristopilo doslej že nad 50 rednih članic, kar je v veliki zaslugi uspeh pripravljalnega odbora, (gospa Drukarjeva, gđ. Pospeh in gđ. Trobej), ki je s pohvalno vztrajnostjo vodil priprave za ustanovitev podružnice. Zborovanja se je udeležil potovalni učitelj g. Ivan Prekoršek, ki je razpravljal o nalogah naše šolske družbe ter o pomenu novonastavljene ženske podružnice.

v **Kdo je preskrbel za slovenjgraški okraj seno in slamo?** Ker nameravajo klerikalci v deželni zbor kandidirati v slovenjgraškem okraju znana profesorja Verstovška v Mariboru, ki slovi radi svojih neomahljivo trdnih načel, lažejo sedaj, da sta dr. Korošec in Pišek preskrbela posestnikom v slovenjgr. polit. okraju seno in slamo. Mi smo že omenili trud g. drž. poslanca Ježovnika v tej zadevi v drž. zboru in pri štaj. namestniku. Značilen je pa še dogodek, ki se je odigral po razdelitvi zadnjih podpor pred okr. glavvarjem v Velenju. Župan Skasa se je zahvaljeval okr. glavvarju, da je on izposloval tisto podporo; ta pa ga je prekinil in rekel: „Ne jaz, g. Skasa, g. drž. poslanec Ježovnik je to izposloval in njemu se zahvalite.“

v **Za župana v Slaptincih** je izvoljen g. Jože Kupljen, posestnik v Žihlavi.

iz **Sevnice.** Na otoku Krfu je 22. t. m. nagle smrti umrl gospod Alojzij Otto, c. kr. stotnik in lastnik sevnške grajščine. Rajni je bil jako premožen, pa tudi zelo darežljiv. Vsako leto je tukajšnjemu županu izročil večji znesek z nalogo zlasti za revne učence.

Kaj pa je imel g. Prekoršek v nemški gostilni iskati? tako vzklika »Štajerc«, ko piše, da so razne nemške surovine v družbi sodnika Pavlička v Rogatcu vrgle potovalnega učitelja Ciril-Metodove družbe iz neke gostilne. Prav! Pa bodimo dosledni in vprašajmo dalje: Kaj pa imajo Slovenci iskati v nemških gostilnah, v nemških trgovinah itd? In tudi gospodje Nemci naj bodo toliko dosledni in naj jih po »Štajerčevem« nauku vrže vsakteri nemški trgovec

in gostilničar in obrtnik itd. čez prag! Radovedni smo, kako dolgo bi to držalo!

o Poučno zborovanje „Zveze narodnih društev“ v Hajdinu pri Ptuj. 52. tm. popoldne se je zbralo v Graharjevi gostilni na Hajdinu lepo število domačih posestnikov in fantov k poučnemu zborovanju, katero je priredila „Zveza nar. dr.“ Zborovanje je otvoril „Zvezin“ predsednik g. Pesek in v daljšem, krasnem govoru razpravljaj o potrebi zvišanja splošne, osobito pa gospodarske izobrazbe našega kmečkega ljudstva. Žel je obilo priznanja. Veliko je pa bilo zanimanje za predavanje g. urednika Lešničarja, kateri je poljudno razložil zborovalcem, kaj namerava in kako si misli vlada starostno zavarovanje. Po njegovem predavanju se je vnel precej živahen pogovor, v katerem so izrazili navzočim kmetje svoje mnenje o tem znamenitem zakonskem načrtu. Proti zavarovanju poslov in kmet. delavcev za starost in onemoglost bi ne imeli ničesar, tudi ne proti starostnemu zavarovanju manjših posestnikov; za večje kmete, ki bi pa še vendar bili podvrženi zavarovanju, pa naj bi bilo zavarovanje neobvezno. Tudi bi se naj prispevki nekoliko znižali. Ugajalo je, da so sprejeti v zavarovanje za onemoglost tudi prevžitkarji. — G. Lešničar je na razna vprašanja, zlasti g. Graharja, odgovoril in izrazil svoje zadoščenje nad tem, da kmetje ne zametujejo zavarovanja kot takega, ki bode vendar enkrat velika dobrota za naše ljudstvo, temveč da se hočejo o njem poučiti in potem izraziti svoje pomisleke, katere bodo poklicani zastopniki ljudstva gotovo upoštevali. G. nadučitelj A. Ogorelec je nato na svoj živahen in prikupen način razpravljaj o pomenu domače industrije, opisal, kako se je lotil on v Halozah košarstva in kake koristi nese ta domača obrt. Priporočal je Hajdincem, da bi na mokrotnih krajih zasadili vrbje, ki ima danes lepo ceno. Pokazal je na praktičnih vzgledih od Sv. Barbare in iz Dravskega polja, kako lep dobiček nese vrbje. Stvar je sicer na prvi pogled nekaj nenavadnega, a se je pokazala takoj v drugi luči, ko je g. Ogorelec povedal, da je morala košarska šola pri Sv. Barbari kupiti vrbje iz — Galicije za sila drag denar. Vseh zanimivih podatkov g. Ogorelca ne moremo tu navesti; želimo le, da bi njegova misel rodila tudi za Hajdince uspehov! Zborovanja se je udeležilo precej košarjev iz Hajdoš. Zaključil ga je g. Pesek z lepo sklepno besedo. Vidi se, da je misel „Zveze nar. dr.“ prirejati enaka poučna zborovanja, na katerih se ljudstvu brez strankarske hujskarije poda v resnici kaj poučnega, zelo srečna.

o Za župnika v Št. Ilju je imenovan dosedanji kaplan v Jarenini Evald Vračko.

o Zmagali so Slovenci v obmejni občini Dobrenja pri Št. Ilju v vseh 3 razredih.

o Na otrpnenju tilnika je umrl v Prepoljah na Dr. 16 letni fant Radolič.

o Umrl je v Feldbachu župnik Kovačič, star 83 let. Bil je rojen Slovenec, a je na svoj narod pozabil.

o Šolski poduk v Velenju. Ker je v Velenju razsajala škrlatica in je bila šola 30 dni zaprta, je odredil okr. šolski svet, da bo odslej do 15. avg. vsak drug četrtek šolski poduk, vrh tega se bode pa nadaljeval poduk še 14 dni po navadnem sklepu šolskega leta.

o Iz Gornjegograda. Pri tukajšnji okrajni sodniji je bila obsojena dne 23. sušca t. l. Jožefa Grabner iz Juvanja na tri tedne strogega zopora z dvema postoma vsak teden, in k povračilu sodnih stroškov, radi razžaljenja časti in obrekovanja, katero je

lažljivo govorila in širila o gosp. Ign. Zavolovšek, veleposestniku v Okonini.

o Iz Šmartina v Rožni dolini. Tukaj je pretečeni teden umrl J. Arnšek, najstarejši mož v Rožni dolini; dosegel je 90. let. To je tisti, katerega je g. M. Levstik naslikal kot Seljaka v povesti „Pozabljena pipa“, ki je izšla v Mohorjevem koledarju za leto 1904. Berite! — Obsojeni so bili trije Kovačičevi najboljši prijatelji — v 4 do 6 mesečno ječo zaradi poboja. Peli so mu večkrat „podoknico“ in pri slovesu „odhodnico“. Hudobija tolovajstva se je zgodila v gostilni „pri pridni Pohorčki“.

o Kmetijsko društvo za ptujsko okolico je imelo 25. tm. v Ptujju svoj občni zbor. Poročilo g. prof. Zelenika je pričalo o živahnem delovanju društva v minulem letu. Sklenilo se je ustanoviti podružnico štaj. kmet. družbe za ptujsko okolico in je takoj pristopilo lepo število članov. Ta ustanovitev je nujno potrebna, ker nemška podružnica v mestu spi spanje pravičnega.

d Deželni šolski svet je definitivno nastavljal na ljudski šoli v Poniški ob J. ž. gospod. Alojziju Kavčič, v Poljčanah g. Ludvika Varla in v Jurkloštru gospodično Leopoldino Rott. — Učitelj Ferner v Rogatcu, znan nemški kričač, je nastavljen kot nadučitelj v Winzendorfu na Sr. Štajerskem.

b Lepa starost. V Črešnjevcih pri Radgoni je umrla zasebnica, gospodična Ivana Passagnoli, stara 96 let. Svoje precejšnje premoženje je večidel sporočila cerkvi. — V Poljčanah je umrla Mici Paušer, stara 22 let.

o Boj slovenske občine za pravice slovenskega jezika. Znano je, da občina Kokarje kaj resno, vstrajno in dosledno brani svoje pravice v jezikovnem obziru proti vsem deželnim in državnim oblastvom, katera njej kakor tudi drugim slovenskim občinam vsiljujejo nemške odloke, nemške dopise, nemška uradna naznanila in sploh nemške uradne spise. Proti temu protizakonitemu postopanju politične ekspoziture v Mozirju in bolniške uprave v Celju se je občina Kokarje pritožila na pristojne omenjenim uradom predstojne oblasti, pa ne namestništvu v Gradcu, ne notranjemu ministerstvu na Dunaju se ni zdelo vredno na te pritožbe niti odgovoriti. Nato se je občina Kokarje obrnila s svojo pritožbo na državni zbor. Posl. Ježovnik je izročil predsedništvu parlamenta dotično prošnjo, ki je bila odkazana peticijskemu odseku. Član tega odseka posl. Spinčič je pritožbo proučil in poročal odseku, ki je jednoglasno sprejel ta-le sklep: C. kr. ministerstvo notranjih reči se pozivlja: 1.) Da reši pritožbe, ki jih je na isto vložila obč. Kokarje dne 11. in 13. aprila ter 6. in 17. junija 1907. proti postopanju bolnišniške uprave v Celju, c. kr. politične ekspoziture v Mozirju in c. kr. namestništva v Gradcu in da tekom treh mesecev poroča o tem, kar se je zgodilo; 2.) naj da svojim podrejenim oblastvom na Štajerskem nalog, da se drže v občevanju s Slovenci določil člena XIX. osn. drž. zak. o rabi slov. jezika, ki je na Štajerskem nedvomno v deželi navadni jezik, in naj gleda na to, da se bodo teh določil tudi ta oblastva držala. — Ta peticija je soglasno sprejeta v seji peticijskega odbora dne 17. 7. 1908. — Radovedni smo, ali bode močna in pravična vlada o tem zbornici poročala.

d V celjskem okraju (kmečke občine) nameravata baje s klerikalne strani kandidirati Terglav in šentpeterski župnik dr. Jančič.

b Imenovanja v poštni službi. Imenovana je ekspeditorica Štefanija Seitz za poštno oficijantino 2. razr. v Podčetrtku, Leopoldina Wresounig za poštno oficijantino 2. razr. v Konjicah

in Ožvart Boštjančič za poštne oficijanta 1. razr. v Beljaku.

b Ponesrečil se je v nedeljo ob pol dveh zjutraj na Pragerskem 31letni železniški delavec Anton Hojnik pri premikanju vlaka. Prišel je pod jeden voz, pri čemur mu je pri kolenih odrezalo obe nogi in jeden prst na levi roki. Ponesrečenca so z brzovlakom odpeljali v Maribor.

b Mariborske novice. Galerija se je sesula v nedeljo popoldan v menažeriji Berg med prestavo. Nastala je velika zbežanost, a k sreči ni bil nikdo resno ranjen. — V soboto ponoči sta napadla dva topničarja v družbi z nekim delavcem Lešnikom brata Ivana in Leopolda Bergerja v Pobrežju blizu železniškega mosta. Ivan Berger je dobil težke rane na glavi in rokah, ker je jeden topničarjev rabil orožje. Bergerja sta baje v neki krčmi izživala. — Slaboumna žena naddelavca Iskrača je v nedeljo izginila iz svojega stanovanja Mlinske ulice 39. Ker je pogosto govorila o samomoru, si je morda vzela življenje.

b Umor. 11 letno šolarico Marijo Hribernik v Modriču na Pohorju blizu Oplotnice, katera je dobila nezadostno dedščino, je umoril v kuhinji z nožem nek 30 letni fant iz zavisti. Morilec je zbežal v Pohorje.

b Samomor. Hermina Tiel, 16 let stara hčerka občinskega tajnika v Brucku ob Muri, se je dne 28. t. m. opoldan vstrelila s 7 m/m revolverjem v desno senco. Kroglja je obtičala v glavi. Nesrečno dekle je drugi dan umrlo. Vzrok tega žalostnega dejanja ni znan.

Od sv. Lovrenca na dravskem polju. Zadnje občinske volitve še duhove vedno razburjajo. G. župnik Ozmeč dosegel je z misijonom ravno nasprotno, kar je želel in le njegovemu bogoljubnemu postopanju pri zadnjih volitvah imamo se zahvaliti, da se je tudi pri nas krepko oživela „Narodna stranka“, ki bode g. župniku vedno pošteno na prste gledala. Gosp. župnik Ozmeč pripoveduje z vidnim veseljem v zadnjem „Slov. Gosp.“, da so vsi „liberalni“ odborniki zleteli iz odbora. Vprašamo g. župnika, kako pride on do tega, da nas nezivlje „liberalce?“ Ali so sedaj voljeni Tončeki, Jakeci, Miheci itd. boljši kristjani, kakor so bili prejšnji Tončki, Jakci itd.? Ali gredo sedanji odborniki večkrat k spovedi in sv. maši, kakor prejšnji? Gotovo ne! Pač pa hodijo sedanji odborniki večkrat v farovž kakor prejšnji, in v tem tiči razlika med njimi in prejšnjimi. Proti občinskim volitvam vložil se je rekurz in g. župnik naj pazi, da pri prihodnjih volitvah ne zletijo vsi njegovi ljubljenci iz odbora.

a Vzoren nemški sodnik. Zadnjič smo objavili interpelacijo poslanca Robleka zaradi rogaškega sodnika dr. Pavlička. Zanimiv je za justico o tem vnbacitelju še sledeči slučaj. Meseca novembra preteklega leta je ravno isti burševski sodnik dr. Pavliček imel z živinozdravnikom Hugom Hinterlechnerjem v sodni dvorani spopad, ki je sramota za avstrijsko pravosodstvo. Hinterlechner je bil kot zvedenec povabljen k sodniji, pa se je nekoliko zakasnil. Zato se je opravičil pri dr. Pavličku. Ta pa je zavpil nad Hinterlechnerjem: „Marsch hinaus!“ Ko je sodni zvedenec sodnika začudeno pogledal, zavpil je dr. Pavliček v drugič še bolj besno: „Marš vun!“ Ker se je Hinterlechner seveda zgražal nad tako neverjetno surovostjo, je poklical dr. Pavliček sodnega slugo rekoč: „Werfen Sie ihn hinaus“ (Vrzite ga vun!) Sluga, ki surovosti sodnika ni pojmlil se je pomišljal, a dr. Pavliček je zarohnel: „Ukažem Vam, da ga vun vržete!“ In sluga je sunil iz sodne dvorane akademično izobraženega moža. Tozadevne

pritožbe ministerstvo še danes ni rešilo. Ljudje pa pravijo: Sodnik je zet rogaškega župana Ferschniga, ta pa prijatelj podpredsednika nadsodišča. Vrana vrani pa oči ne izkljuje!

d Državni poslanec gosp. Vinko Ježovnik je pred kratkim vnovič vložil za okraj Gornjigrad in pol. okraj Slov. Gradec nujni predlog za podporo posestnikom, ki se vsled lanske škode po toči in vsled pomanjkanja krme nahajajo v veliki bedi. Dne 23. t. m. je pa vložil enak nujni predlog za takojšnje od pomoč v občini Gradišče in Kaplja v arveškem okraju, kateri občini spadata tudi v njegov volilni okraj. Bil bi to storil že prej, pa ga župan v Gradišču v kljub večkratnim pozivom in opominom od strani občanov ni obvestil o položaju v občini.

d Slovenska in nemška posojilnica v Vojniku. Kako zaupanje imata ti dve posojilnici pri ljudstvu, kažejo te-le številke: Slovenska posojilnica je dobila v l. 1908 hranilnih vlog s kapitaliziranimi obrestmi vred 154.570 kron 33 v; sedem let starejša nemška pa le 26.272 K 29 v. — Stanje vseh hranilnih vlog je bilo koncem l. 1908 pri slovenski 346.787 K 26 v, (prejšnje leto 300.917 K 88 v); pri nemški pa 182.648 K 74 v, (prejšnje leto 183.786 kron 80 v.) — Stanje posojil je bilo pri slovenski koncem l. 1908 274.088 kron, (prejšnje leto 230.659 K); pri nemški pa 175.948 K, (prejšnje leto 172.618 K). — Udov ima slovenska 546, nemška pa 295.

d Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju. Načelstvo prve južnoštaj. vinarske zadruge je dogotovilo vse predpriprave, ki so za redno poslovanje zadruge potrebne. Priskrbelo je klet, jo primerno uredilo, je naročilo sođe in kletni inventar, nastavilo kletarja ter priskrbelo zadruzi na podlagi deležev potrebni obratni kredit. — Redni obrat zadruge se začne začetkom aprila.

Poroča se nam, da je zadruga na svoje zaupnike razposlala vzorčne steklenice. — Zaupniki bodo izročili steklenice posameznim zadružnikom, in sicer vsakemu zadružniku po tri steklenice za eno sorto vina. Steklenice bo zadružnik, ki hoče zadruzi vino v nakup ponuditi, napolnil ter jih dobro zamašene izročil zaupniku, od katerega je steklenice dobil, da jih skupno pošlje načelstvu v poskušnjo. Za preiskušanje vina in določitev cene se je sestavila posebna komisija, obstoječa iz strokovnjakov. Imena teh jamčijo, da bo se pri presoji vina in določitvi cene pravično postopalo. — Izid preiskušnje in visokost cene, katero ponuja zadruga zadružniku, bo se le temu naznanil. Če je zadružnik s ceno zadovoljen, se sklene kupčija.

Vinarska zadruga bo kupila v začetku par sto hektolitrov — pozneje seveda več.

Sedaj je najprimernejši čas, da posamezni vinogradniki iz cele Južne Štajerske pristopijo zadruzi, vplačajo deleže ter se oglasijo s poudbo svojih vin. —

Kdor hoče zadruzi pristopiti in zadruzi vino ponuditi, naj se obrne po dopisnici na Prvo južnoštaj. vinarsko zadrugo v Celju, ki bo na vsako vprašanje takoj odgovorila in dala potrebne nasvete in navodila.

Novice iz drugih slov. krajev.

u Volitve v splošni skupini na Ko-roškem za deželni zbor so se vršile dne 24. tm. Nastopile so 4 stranke, nemški liberalci, nemški klerikalci, socialni demokratje in Slovenci. V vseh 4 okrajih je prišlo do ožjih volitev in sicer v celovškem vol. okraju med

nem. lib. Metnitzem in Slovencem Grafenauerjem, v beljaškem vol. okr. med nem. lib. Bruggerjem in soc. demokratom Eichom, v obeh ostalih okrajih pa med nem. liberalcema in nem. klerikalcema. Ko so nemški lib. in s. d. za ožjo vol. sklenili kompromis ali dogovor, je zmagal Metnitz proti Slovencu Grafenauerju, soc. dem. se je prepustil beljaški okraj, v ostalih dveh okrajih sta pa prodrli nem. liberalca. Če bi slovenska politika na Koroškem ne hodila po tako izrecno klerikalnih potih, bi se bilo dalo v zvezi v socialisti že v splošni skupini priboriti 1 poslanca Slovenca.

d Pri občinskih volitvah v Idriji so klerikalci propadli v vseh treh razredih. V 3. razredu so dobili 158 glasov proti 229 naprednim.

d Vinsko razstavo in vinski sejem v zvezi z vinsko poskušnjo priredi kmetijska podružnica v Novem mestu 17., 18. in 19. aprila.

d Slovensko ženstvo v Ljubljani je sklenilo za slučaj vojske organizirati oskrbovanje ranjencev v deželni bolnišnici in Leonišču.

d Perutninarsko razstavo priredi meseca maja t. l. osrednja perutninarska zadruga v Ljubljani.

v Vladajoča laška klika v Trstu hoče tudi letos pri obč. volitvah zmagati s sleparijo. Polovico slovenskih volilcev je izpustila iz imenika. Slovenci se bodo seveda temeljito pobrigali za korekturo teh vzornih imenikov.

d Obrtno-pospeševalni urad namerava ustanoviti še to leto kranjski deželni odbor.

u Predlog za slov. obrtno šolo v Trstu je vložil v drž. zboru posl. dr. Rybač.

„Brahialna zaušnica“. Dr. Žerjav v Ljubljani je na javnem shodu dne 3. januarja t. l. med drugim tudi rekel: „Božična zaušnica, ki smo jo dobili z Belarjevim imenovanjem, naj bo brahialna zaušnica dež. preds. Schwarzu“. Na obtožbo državnega pravdnštva, ki je trdilo, da je dr. Žerjav s tem pozival k nasilnostim zoper Schwarz, je dež. sodišče v Ljubljani obsodilo gosp. dr. Žerjava na 100 K globe.

u Za povzdigo živinoreje na Kranjskem s pomočjo živinorejskih zadrug sta vložila v drž. zboru predlog posl. Demšar in dr. Krek.

u Za ureditev vzorne sirarne v Stari Fužini v Bohinju je poljedelsko ministerstvo dovolilo „Mlekarski zvezi“ 8000 K podpore.

a Iz kranjske hranilnice se je dvignilo zadnjih 5 dni nad poldrugi milijon kron, vložilo pa komaj par sto kron.

a Pri občinskih volitvah v Sp. Šiški pri Ljubljani so v III. razredu prodrli socialni demokratje, včeraj pa v II. in I. razredu Nemci s klerikalci in socialni demokratje. „Slov. Nar.“ navaja kot vzrok brezbriznost tamšnjih naprednih krogov.

a Živinska zadruga se je osnovala v nedeljo 21. t. m. v Predosljah pri Kranju.

a Trojčke je porodila v Zgornjih Jaršah pri Mengšu žena Alojzija Hauptmana, mizarja v slavninarski tovarni v Domžalah. Mati in deca so zdravi.

o Obč. volitve v Trstu. Do pred nedavnim Italijani v Trstu za Slovence sploh niso hoteli vedeti — Slovanov v Trstu ni bilo — Trst je bil čisto italijansko mesto itd. Sedaj pa, čim bližje prihajajo volitve, tembolj se jim tresajo hlače; in sedaj se je začel tudi lov na volilce. Če bodo Italijani vse obljube, ki jih sedaj volilcem delajo, izpolnili, postane Trst „obljubljena dežela“. Pa seveda, po volitvah bodo na vse lepe besede pozabili.

v Novo društvo. Namestništvo v Trstu je potrdilo pravila društva „Zveza županov in podžupanov na Krasu“ s sedežem v Sežani.

a Zaradi zapeljevanja h krivemu pričevanju obsojen notar Hafner v Kostanjevici še vedno nastopa kot kazenski zagovornik in to celo v svojem okraju. Debelo kožo imajo razni klerikalni kolovodje!

o Deželnozborna volitev v kmečkih občinah na Koroškem. 29. tm. 29. t. m. so volile kmečke občine. Odločitev je padla kar pri prvih volitvah.

Izvoljena sta dva Slovenca (dozdaj so imeli Slovenci v deželnem zboru samo Grafenauerja!), 11 nemških nacionalcev in 2 nemška klerikalca. Izvoljen je Slovenec Grafenauer v vol. okraju Pliberk—Železna Kapla z 877 glasovi proti L. Pristovu, kandidatu nemških nacionalcev (277 glasov), dalje je izvoljen Slovenec Florijan Eilersdorfer v vol. okr. Beljak—Dobrla vas z 748 glasovi proti nem. nacionalcu Röscheru (523 glasov). Lepo manjšino so dosegli Slovenci v vol. okraju Celovec okolica—Borovlje, kjer je dobil slov. kandidat Ivan Štrukl 722 glasov proti 1350 nemškonacionalnim, ravno tako v vol. okraju Beljak—Paternion—Rožek slovenski kandidat Ivan Vošpernik 774 glasov proti 1090—1160 nemškim, dalje v vol. okraju Trbiž—Podkloster slov. kand. Jožef Škrbina 221 glasov proti 338 nemškim. To je gotovo lep uspeh pri zadnjih volitvah, še lepši bi pa bil, da se giblje koroška slov. politika v bolj umerjenem in ne tako ekskluzivno klerikalnem duhu.

v Možica. Na dan volitev se je zgodil pri nas slučaj, ki razburja vsakega poštenega človeka. Volitve za deželni zbor (na 24. marca) so se pri nas vršile v neki gostilni p. d. pri Krautu. Vsled razburjenosti je bilo umevno, celo potrebno, da so se nastavili redarji, ki so skrbeli za red. Dva redarja ali policaja nastavljeni od „pliberške unije“ sta imela nalogo skrbeti za red. Eden policaj je bil zunaj, torej izven hiše, drugi pa v sobi, ali pravzaprav med vrati. Ko pride neki kmet (Kaiser), ga prosí, naj mu naredi prostora, da pride v sobo. Policaja pa popade jeza in ošabnost in dopoveduje kmetu, da je on policaj v Možici in kot tak drugi gospod za verbolterjem. Kmet ga še enkrat prosí. Policaj pa ga zagrabi, drugi mu pomagajo in kmalu so postavili nemški in nemškutarški kulturnosci kmeta na „left“. Kmet se je seveda razburil in udaril policaja malo s palico, nakar je bil aretiran in se bode vršila obravnava pred sodiščem. Mi pa prosimo merodajne kroge, da se natanko informirajo o tem ter storijo svoje korake, da se kaznuje tudi ne postavno postopanje takšnih nemškutarjev.

Gospodarski povzdig Istre. Vsled inicijative poslancev dr. Laginje in dr. Rizzija se snidejo v sredo 31. tm. v Trstu vsi novoizvoljeni isterski deželni poslanci brez razlike strank. Izdelati se namerava program za gospodarsko povzdigo Istre. Upanje je, da bo vlada pripomogla k akciji z večjim doneskom kot je prvotno nameravala. Tudi deželni odbor bo dal iz deželnih sredstev večjo svoto.

Dopisi.

Iz Dramelj. Ker „Slov. Gosp.“ o našem shodu tako lažljivo poroča (resnica mu je itak zarjavela!), hočem o istem prav natančno poročati!

Občinstva se je zbralo okoli 400. Pozdravil ga je g. Miloš Jarnovič. Omenja, kak volilni boj smo imeli pred 2 letoma za državnega poslanca. Kaj se je vse pisalo o našem poslancu! Posebno „Slov. Gosp.“: da je belan, da bode kmalu umrl, da državni zbor ni hiralnica itd.; a danes ga vidimo med nami čilega in zdravega! —

Po teh besedah se je predlagala volitev predsednika; izvoljen je bil g.

Jarnovič proti 4 glasovom, namreč „častitega“ in njegovih 3 vojakov. —

Poročilo g. državnega poslanca je bilo velezanimivo; utihnili so še tisti 4 razgrajči, kateri so prišli z namenom, delati nemir. Drugi govornik, g. Trstenjak, je poročal o starostnem zavarovanju. Svojega govora ni mogel do konca izvesti, ker je nastal na „desnici“ hrup; odlikovali so se posebno Francelnov Franc ter trije vojščaki gospoda župnika, katerih eden se je parkrat prav krhko po krščansko „permejdušov“. —

Na poziv predsednika, da bi se odobril ali zavrgel vladni načrt glede starostnega zavarovanja, oglasi se k besedi „častiti“ g. župnik. Čujte!

„Vi gospod poslanec ste pred 2 letoma tukaj obljubili, da ne bode nič proti veri delovali, pa vendar ste, namreč velikokrat je pisal „Narodni list“ proti veri.“ Gospod poslanec, kateremu smo se čudili, da je sploh mogel tako mirno prenašati krivo napadanje, (dokaz, da je čuval župnikovo avtoriteto!) vpraša, kje se je kaj takega pisalo, da njemu ni nič znanega. Nato izvleče „častiti“ iz suknje celo kopo „Narodnih listov“ in čita: „Deželni šolski svet kranjski je prepovedal šolski mladini brati „Omladino“ in „Svobodno misel“. Kaj bode dosegel s tem?“ Gospod poslanec pravi, da ne najde v tem nič protiverskega ter da je on tudi zato, da se verski čnt ne sme žaliti. „Častiti“ pa narekuje, da on mora uplivati na urednika, da mora tako in nič drugače pisati. Roblek pa povdarja, ako ima on tako moč, zakaj pa on ne upliva na „Slov. Gosp.“, da ne bi tako nesramno lagal ter napadal ljudi po krivici, kakor je n. pr. glede njega, ko je glasoval le za nujni predlog pogodbe z Srbijo, že drugi dan prinesel „telegram“: Roblek je glasoval za odprtje srbske meje; prodal je svoje kmete. —

Akoravno je on po časopisih celo zadevo pojasnil, še do danes „Slov. G.“ ni prekalil svoje laži. Župnik mu seveda tega ne verjame.

Medklici: Župnik veruje le to, kar on pove, drugemu ne verjame nič.

Gospod Roblek mu da častno besedo, da je govoril resnico in ko mu „častiti“ še ne veruje, pravi: „Torej jaz Vam danes tukaj po pričah ne morem dokazati, pač pa v slučaju, da to ni res odložim, svoj mandat in nočem biti več poslanec. — Medklici: „Potem pa bode Ogrizek poslanec“. Hkoncu še „častitega“ g. Roblek opozori, da on kot župnik ima vsako nedeljo svoje farane pred sabo, jih poučuje, a vendar ima tudi grešnike, kako vendar on od njega kot poslanca zahteva, da bi narekoval uredniku katerega lista, kaj naj piše ali kaj ne. Tu je pa prihajalo „častitemu“ vroče, začel je pot potiti, skočil z odra ter se skrtil med svoje štiri vojščake. Hkoncu da g. predsednik na glasovanje zaupnico g. poslancu ter pozivlja tiste, kateri so proti, naj vzdignejo roke. „Častiti“ takoj protestira, češ naj vzdignejo čisti roke, kateri mu izrečejo zaupanje; predsednik mu ustreže in večina dvigne roke, a „častiti“ s svojimi naočniki pravi: ena tretjina. Predsednik pa hoče na vsak način resnico popolnoma dokazati ter zahteva, da vsi tisti, kateri izrečejo poslancu nezaupnico, naj vzdignejo roke. Nezaupnico jih je izreklo 5, beri pet, prvi je bil „častiti“ župnik Ogrizek“, drugi Jokl, kateri sedaj pokoro dela, ko ga je ženka naklestila, Francelnov Franc, dva Ribiča.

Slivnica pri Celju. Da „Slov. Gosp.“ ne ljubi resnice, to smo vedeli, a prepričal nas je o tem še, ko je v predzadnji številki poročal o našem shodu. Tam laže, da je urednik gosp. Spindler v spremstvu učiteljev agitiral. Imenovani gospod je prišel in odšel ter nismo videli učitelja, ki bi storil

korak z njim. Na shod so bili povabljeni učitelji, kakor drugi zaupniki. Dopisniku svetujemo, naj se poda k našemu gospodu kaplanu — saj ništa daleč narazen — in ta ga bo poučil, da je vsaka, tudi najmanjša laž — greh. O učiteljskih plačah se na shodu sploh govorilo ni. Ima pa prav „Gospodarjev“ dopisnik, ko pravi, da ljudstvo vidi. Da, to mnogo vidi in ve tudi, da so učitelji pri sedanji draginji za svoje delo in svoje dolžnosti dosti slabo plačani. Ljudstvu je tudi znano, da za pred tremi leti povišane plače duhovščini ni rosilo nebo, ampak je to povišanje zadelo tudi njegov žep. Vrhutega si pa duhovščina svoje dohodka z raznimi berjami povišuje. V letošnjem bednem letu je naš kaplan beračil kakor Vetršek. Kjer ni dobil pšenice, moral mu je dati revni kočar vsaj jajec, da ga je z lepim odpravil od vogla. Vsak napredni pojav skuša ta značajni duhovnik zavrniti, ko ga je pa napadel „Štajerc“ iz Javorja, radi hoje na spoved, je pa molčal kot grob. „Gliha vkup štriba“.

Iz ptujskega okraja. Gospod urednik! Prosim vas, sprejmite od me ta-le dopis. Doslej nisem bil pristaš Narodne stranke, ampak duhovniške. Slovenskega Gospodarja imam naročenega že 17 let in tudi »Stražo« dobivam; plačal mi jo je moj brat, ki je duhovnik. Rekel je, da moram brati »Stražo«, ker bo tak dober list, da v pol leta vse liberalce dol spravi. Poprej smo imeli pri bračnem društvu tudi »Narodni List«, zdaj pa kaplan ne pusti več. Zato pa imamo celih pet »Domoljubov«, pa »Slovenca« in 10 »Gospodarjev«. Ker pa jaz zelo rad berem, mi gospod učitelj posojuje »Narodni list« in tudi »Narodni Dnevnik«. Dostikrat sem se že prepričal, da »Slov. Gospodar« laže, in vidim, da tudi »Straža« ni nič boljša. Zdaj toliko zmerjata čez učitelje in čez zvišanje njihovih plač, da je že predebelo. Ko je imel Ploj shod v Ptuj, sem slišal govoriti gospoda Peska. Nisem ga še čul, pa rad bi ga bil poznal, ker sem že toliko čul in bral o njem. Kar je on v Ptuj na shodu razlagal, je vse res in smo vsi kmetje tistih misli in smo se po shodu menili kmetje, da bi bilo za kmeta zelo dobro, ko bi se šole poddržavile. Zelo so me pa zanimali članki v »Narodnem Dnevniku«: »Uradniki in učiteljstvo« in so jih moji sosedje tudi radi brali, pa smo se večkrat menili, da bi bilo res dobro, ko bi se učiteljem plače zboljšale. Zvedel sem, da je te članke spisal gospod Pesek in sem tudi bral, kako se zdaj »Gospodar« repenči. Gospod Pesek ima čisto prav, mi smo pa zdaj spoznali, da »Gospodar« pa tudi »Straža« le na farovski mlin vlečeta.

Saj vidimo, da duhovniki tudi nam kmetom nočejo dobro. Poznajo nas le, ko po bernji hodijo in ko štolnino terjajo. Ko smo imeli misjon, smo morali v farovž nanositi za uboge misjonarje kur, pišet, špeha masla, pa še plačati par kron ubogim misjonarjem za pot. Od farovških kmet v resnici nima nič haska, od učiteljev pa ima in gospod Pesek je še premalo povedal in vas prosim gospod urednik, če še smem jaz par besedi povedati. Od farovških še nisem čisto nič zaslužil, od oficirjev tudi ne, od uradnikov tudi ne, pač pa sem že od učiteljev dosti zaslužil. Peljal sem jih že parkrat, drva sem jim že prodal, tudi svinje so od mene že kupili, moja žena je pa tudi že dobila lepe denarje za pišeta, maslo, sir, vrhnje in druge take reči. V farovž sem tudi že precej takih reči spravil, pa nič nisem dobil, pač pa sem moral še priplačati, da so bili tak dobri, da so vzeli. Poglejmo pa še drug hasek, ki ga imamo kmetje od učiteljev. Naše otroke nam učijo, moj Hanzek mi že vse zračuni in spiše, Micka pa se je celo šivati naučila in je zdaj pri nas v

resnici bolj prijazno v hiši, ko nam sama kaj sešije in nakvačka. V jesen gre Hanzek v Maribor v gimnazijo in ga že zdaj gospod učitelj uči, da bo skušnjo naredil. Ali bi to fajmošter zastoj naredil? Tako je še več drugih reči, da smo spoznali, da »Gospodar« in »Straža« kmete samo za norce imata. Prej sem mislil, Bog ve kaj je program liberalnih učiteljev, zdaj pa vidim jaz, pa vidijo vsi, da ni nič hudega.

Gospod Pesek piše, da je učitelj konzument, ki vse kupi in da bi rokodelci, trgovci in kmetje ne smeli nasprotovati svojemu konzumentu, to je odjemalču, ker bi sami sebi slabo delali. To je resnica. Govoril sem tudi z našim kaplanom, pa je rekel: ja pa bojo učiteljem zvišali plače na deželne stroške, ker država še zdaj neče nič vedeti, da bi prevzela šole in učiteljska plačila. Zakaj pa države ne prisilite k temu, saj ste tako močna stranka, sem mu rekel; zadnjič ste se bahali, da ste vse ministre pometali in da bojo le taki ministri, ki bojo Vam povolji. Veste kaj gospod kaplan, sem mu rekel, če ste klerikalci res prijatelji kmetov, pa naredite, da bo država šole zidala, da bo država otrokom šolske reči kupovala, da bo država učitelje plačevala. Pa tega vi nečete, vi hočete, da kmečke rame šolski stroški žulijo, da potem lahko nevedne kmete hujskate zoper učitelje. Kmetje pa šolo potrebujemo, da se naši otroci kaj naučijo, da si bojo lažje kruh služili. Vsi ne morejo grunta prek dobiti, ampak le eden, drugi pa morajo po svetu s trebuhom za kruhom. Meščani svoje otroke pridno šolajo, da bi se kaj naučili, da bi jih v življenju lažje stalo, ali naj le naši kmečki otroci buteljni ostanejo. Učitelji so prijatelji naših otrok, ker hočejo dobro, vi ste jim pa nevoščljivi, da bi se kaj naučili; jaz pa hočem, da bi se mojim otrokom boljše godilo kakor se meni godi in zato se naj učijo. Učiteljem pa se naj le zvišajo plače in če noče država dati, naj pa da dežela, ker cela dežela že lahko da in ne pride na enega kmeta grobo, ker bojo tudi meščani, rokodelci, trgovci mogli zraven plačevati; hasek pa bodo imeli le naši otroci in mi kmetje. Naši otroci, ker jih bojo učitelji bolj z veseljem učili, mi kmetje pa, ker bomo to od učiteljev zaslužili in jim to in ono prodali. — Vi ste že cel liberalec, je kričal kaplan, kakor da je obseden, vi ste že cel liberalec, bom jaz že pisal vašemu bratu. Če sem liberalec, pa naj bom, sem dejal če je tisti liberalec, ki hoče otrokom dobro, da bi se čim več naučili, in ki gleda na hasek kmetom, sem zelo rad liberalec, a klerikalec več počem biti. Vsi kmetje so se smejali, ki so naju poslušali in so vsi meni prav dali in smo sklenili, da bomo z učitelji držali in da bomo take poslance volili, ki bojo za podržavljenje šolstva. To sem napisal, da bi tudi drugod kmetje to premislili in tako sklenili, kakor smo mi sklenili. »Slov. Gospodar« in »Straža« dosti lažeta, Kmečka zveza pa kmete za nos vodi, mi pa se ne pustimo več.

Kmet pri Ptuj.

Gospodarski paberki.

Gnojenje krompirju.

Prepričanje, da zahteva krompir od zemlje veliko več, kakor razna žita, je staro, v nasprotju z drugimi kmetijskimi resnicami, katere krožijo v ekonomiji od desetletja do desetletja. Vsled tega je večina kmetovalcev mnenja, da spada hlevski gnoj v prvi vrsti na njivo za krompir in če je to polje že zadostno preskrbljeno z gnojem, tedaj šele misli na gnojitev ostalega polja. Pripeti se pa zelo pogosto, da je gnojišče že spraznjeno in imamo še veliko polja, ki še ni dobilo nič gnoja. — Kaj potem — če hlevskega gnoja

ne zadostuje; vse pa hoče imeti in je potrebno hrane.

Kar marsikateri kmetovalec bode sedaj že opazil, da so naperjene te vrstice na umetna gnojila in pričakuje natančnih pravil, po katerih bi se naj vedno ravnali pri gnojenju za krompir. Kakor dolgo pa mora rasti krompir v tako različnih zemljah, kakor dandanes, v lehkih in težkih tleh, v ravninah in v bregih, v ostrem gorskem podnebju, kakor v solnčnih ravninah, tako dolgo pač nikomur ne bo mogoče sestaviti takšnega pravila za gnojenje. Le približno je mogoče navesti, kar krompirju tu in tam ugaja, vendar slepo se naj ne uda noben kmetovalec, in stari pregovor, da najneumnejšemu kmetu raste največji krompir, ne sme biti vedno resničen. Vsak kmetovalec naj sam poskusi gnojiti in se naj po lastni izkušnji prepriča, kakšne koristi so umetna gnojila za krompir na njegovih poljih.

Kakor vsaka druga rastlina, tako mora tudi krompir najti v zemlji posamezne hranilne snovi, katere potrebuje za svoj razvoj in te že mnogokrat imenovane hranilne snovi so: kalij, fosforova kislina in dušik. Te tri hranilne snovi pa spravimo na polje ravnotako tudi s hlevskim gnojem, kakor z umetnimi gnojili, vendar z vsako od teh dveh oblik v različni množini — živinorejec bi rekel — s hlevskim gnojem v širšem, z umetnimi gnojili v ožjem razmerju. Preiskave kemikov so dokazale, da je v enem vozu (10 q) dobro prekrojjenega hlevskega gnoja približno 4 kg kalija, 18 kg fosforove kisline in 4 kg dušika. Če hočemo gnojiti primerno tej množini hranilnih snovi, z umetnimi gnojili, tedaj je treba vzeti teh približno 10 kg 40% kalijeve soli, 10 kg 18% superfosfata in 26 kg 15% čilskega solitra. Potemtakem je torej treba, če hočemo jednako množino hranilnih snovi na polje spraviti, enega voza hlevskega gnoja, dočim ko zadostuje umetnih gnojil le ena vreča, v kateri je približno 50 kg mešanih umetnih gnojil. Na en hektar = 1³/₄ orala se je skoraj povsod sledeča gnojitev obnesla prav dobro:

200 — 300 kg 40% kalijeve soli
300 — 400 kg superfosfata in
100 — 200 kg čilskega solitra.

Na lahki zemlji se namesto superfosfata vzame 350 — 450 kg Tomasove žindre. Če pa hoče kdo gnojiti obenem tudi s hlevskim gnojem, tedaj zadostuje približno polovica imenovanih gnojil.

Nikakor pa se ne sme misliti, da se mora umetnemu gnojenju pustiti vsa prednost in da hlevski gnoj ni kakšne posebne vrednosti. Vsak kmetovalec prideluje v svojem gospodarstvu hlevski gnoj in je ta že vsled tega posebne vrednosti in se mora zopet hasnovito porabiti. V hlevskem gnoju živi preštevilno majhnih bitij, ki neutrudno delujejo in v zemlji ono gibanje povzročijo, ki je za plodovitost polja neizogibno potrebno, kar pa pri umetnih gnojilih nikdar ni. Seveda mora biti hlevski gnoj dobre kakovosti, če naj uspešno deluje in je treba, da se s tem že na gnojišču pravilno ravna; podorati se ne sme pregloboko, da morejo ona živa bitja rešiti svojo nalogo brez ovire. M.

Razne novosti.

b Zeppelinov zrakoplov se je na Jožefovo zopet dvignil v zrak. Poskušna vožnja je trajala dve uri. Namesto balasta je vstopilo v čoln 24 oseb. Zeppelin je bil s potekom vožnje izredno zadovoljen.

o Avtomobile namesto navadnih pogrebnih vozov je uvedlo I. pogrebno društvo v Berlinu.

Književnost.

A. Rapé: Naši mladini. Natisnila učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena 1 K, po pošti 1 K 16 vin. Lepa zbirka ljudskih črtic. Priporočamo jo našim mladim ljubom v nakupovanje.

Loterijske številke.

Trst, 26. marca 1909: 27, 52, 63, 14, 16.
Linc. " " " 14, 42, 64, 19, 12.

Vabilo

rednemu občnemu zboru

zadruga „LASTNI DOM“,

registrirane kreditne in stavbene zadruge z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju,

kateri se bode vršil

v sredo, dne 7. malega travna 1909 ob 6. uri zvečer v združnih prostorih v Celju, Rotovške ulice števil. 12.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in odobrenje računskega zaključka za leto 1908. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Čitanje revizijskega poročila Zdržne Zveze v Celju od 31. sušca 1909. — 4. Volitev načelstva. — 5. Volitev nadzorstva. — 6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Darujte za Nar. sklad!

Trsje

cepljeno I. kakovosti še ima naprodaj „Trsničarska zadruga“ pri sv. Bolfenku pri Središču in sicer 30.000 pošipa (Mozler) in 30.000 laškega rizlinga, 100 komadov po 14 K.

Kdor rabi, naj hitro piše po trsje.

Najboljše

travniške brane

raznovrstne pluge, tudi takozvane „kultivatorje“, kakor

pluge za globoko oranje ali rigolanje, motike, krampe, lopate, drevesne žage, trsne škarje, leščerbe za vničevanje gosenic in ličink, vsakovrstno poljedelsko orodje in stroje, nadalje trnjevo žico in žične mreže za plotove, traverze, cement in vse stavbinske potreščine, sesalke in vodovodne cevi, strešne lepenke, nepremočljive vozne plachte in zajamčena umetna gnojila vseh vrst, priporoča po najnižji ceni

trgovina z železnino „Mercur“, P. Majdič, Celje.

Zaloga izvrstnih šivalnih strojev, gramofonov, kakor tudi slovenskih plošč.

5000 kron zaslužka

plačam vsakomur, ki mi dokaže, da moja čudežna zbirka

300 komadov za samo gl. 250

ni priložnosti kup in sicer: 1 pristna švicarska patent žepna ura, sistem Roskopf, natančno idoča in točno regul. z pismono 3 letno tovarnsko garancijo. 1 ameriška zlata-double verižica, 2 amer. zlata-double prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlač. garnitura manšetni, ovratniški in prsni gumbi), 1 amerik. žepni nožič 5 delni. 1 eleg. svilnata kravata. barva po želji, najnovejša fazona, 1 krasna kravatna igla z simili-brilantom, 1 divna damska broža, zadnja novost, 1 koristna potovalna toaletna garnitura, 1 eleg. pristni portemone iz usnja, 1 par amerik. boutonov z imit. dragulji, 1 pat. angl. vremenski barometer, 1 salonski album z 36 umetniškimi in najlepšimi razglednicami sveta, 1 krasni ovratni ali lasni kolir iz pristnih orientalskih biservov, 5 indijskih prerokovalnih hudičkov zabava vsako družbo in še 250 komadov raznih predmetov, ki so v vsaki hiši koristni in nenadomestni, so gratis. Vse skupaj z eleg. sist. roskopf-patent žepno uro, ki je sama vredna dvakrat toliko, stane sama gl. 250. — Dobi se proti povzetju ali proti vnaprej plačilu (tudi v znakah) pri S. Urbachu, svetovna razpošiljalnica, Krakov 16.

NB. Pri naročilih 2 paketov se priloži gratis 1 prima angl. britva ali 6 finih lanenih robcev. Za neodgovarjajoče se vrne denar brez odloga, torej vsak riziko izključen.

Kaj

si tako obupana, soseda! — Kako ne bodem, ves denar sem izdala za obleke, pa sem še vedno raztrgana. — Ja ja; tako je, ako se ne kupuje v slovenski trgovini na debelo in na drobno

R. Stermecki v Celju,

katera razpošilja vzorce, cenike in blago po vseh slovenskih deželah in je danes najcenejša in najboljša na Spodnjem Štajerskem.

Zahvala.

Podpisani izrekam tem potom blag. g. **dr. Jos. Ipavicu, zdravniku v št. Jurju ob južni žel.** najiskrenejšo zahvalo, da je moja žena, ki si je 4. svečana zlomila nogo, tako dobro in uspešno ozdravil, da je že po preteku 5 tednov mogla zopet hoditi ter ga vsem najtopleje priporočam, posebno pa v tej stroki.

Št. Jur ob j. ž., dne 25. marca 1909.

Jože Podgoršek

p. d. „Cestni Jože“.

Gostilničarji pozor!

Pristna haloška vina 1908, izvrstne kakovosti od 32—40 vinarjev franko postaja Ptuj ali Rogatec pri **Maks Berligu**, trgovcu, Zetale pri Rogatcu. — Vzorci na zahtevanje! 83 10-8

Sprejemem

stenografa

(strojepisca).

Vstop takoj. Plača po dogovoru.

Dr. Horvat, Ptuj.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Grablje

dobro izdelane, lesene, razpošilja vsako množino (samo trgovcem) 100 komadov za 50 kron franko, postaja Ptuj ali Rogatec **Maks Berlig**, Zetale pri Rogatcu. 82 10-9

Priden in pošten

deček

se takoj sprejme kot učenec pri sedlarskem mojstru g. **Janezu Krivec** v Ribnici na Pohorju.

Pozor!

50.000 parov čevljev, 4 pari samo 7.50 K. Ker je več velikih tvrdk prišlo v denarne težkoče, sem dobil nalóg veliko postavko čevljev razprodati nizko pod proizvajalno ceno. Prodajam torej vsakomur 2 para čevljev na jermenčke za gospode in 2 para čevljev za dame, usnje rjavo ali črno, galoširane, z šrebli v podplatih, najelegančnejše in najnovije fazine. Velikost po številkah. Vsi štirje pari stanejo 7 K 50 v. Pošilja se po poštne povze ju. S. Urbach, Krakov štev. 126. Zamena devoljena tudi denar nazaj! 39-1

Pristni kranjski
lanenooljnatí firnež

Oljnate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove,
za pohišva in za pode.

Steklarski klij

(kit) priznana in strokovno
preizkušena najboljši.

Karbolinej

prve vrste.

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežev, lakov in
steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Kupujte narodni kolek!

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!
1 kg sivoga, pulje-
nega 2 K, boljsega
2 K 40 h; polbelega
2 K 80 h; belega 4 K;
belega, puhastega 5 K
10 h; 1 kg velefinega,
snežnobelega, pulje-
nega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K;
7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh
12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali
rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga,
116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm
dolga, 58 cm široka, napolnjen z novim, sivim,
jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem
16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice
po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K,
3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od
12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj
ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne
denar. — Cenovnik zastoj in franko.
S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Sumava, Češko.
8 25-2

V. Veršec, drevesnica in trsnica, Bizeljsko pri Brežicah
priporoča svojo velikansko zalogo vseh vrst **sadnega drevja, jablan, hrušk, črešenj, breskev, divjakov, divjih kostanjev i. t. d.** — Nadalje **cepljene ameriške trte** za najnižjo ceno. — **Vsak naj naroči moj cenik, vsak ima velik dobiček.**

Največja in najcenejša izber

zaročnih

in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh
vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

prstanov

6 52-12

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si mojo veli-
kansko zalogo pravih **švicarskih** zla-
tih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur,
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj
in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Ako hočemo rodovitnost naše zemlje povečati,
potreben je dovod dušika.

Sušen in zmlet, toraj za trošenje pripravljen

žveplenokisli amonijak

Znak „Solnce“

je izborno dušičasto gnojilo.

Vsak kmetovalec bi moral za svoja polja, vino-
grade, travnike in sadonosnike porabljati žve-
plenokisli amonijak, katerega prodaja na debelo
in drobno

trgovina z železnino in umetnimi gnojili
„Merkur“, P. Majdič, Celje.

Pojasnila in cenike z obratno pošto in zastoj.

Narodna dolžnost vsake slovenske
gospodinje je, da zahteva v vsaki
trgovini le izborno

z znamko **„tiger“**

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.